

Q'eqchi

LI CH'OOOL RE LI WIINQ .

COPYRIGHT

ISBN 0 - 908412 - 16 - 9

E-MAIL: info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS
P.O. BOX 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

(Jun li Mision re li Evangelio li naxk'ul xtumin rik'in li tenq' tumin)
(Reg. No. 1961/001798/08)

MALAJ.

LI ESPEJO RE LI MUSIQ'EJIL CH'OOL.

(Nak'utman sa' Lajeeb' li Jalam-uuch).

Li aatinob'aal a'in kijaltesiman ru chalen chaq sa' li tz'iib'anb'il esil sa' Ingles rik'in roksinkil li Google Translate sa' jun li ulul ch'iich'.

Li ch'ina hu a'in ki'ok chaq sa' Francia sa' li chihab' 1732. Ki'uxman xjalb'al ut xtz'iib'ankil wi'chik choq' reheb' li ch'och' re li mision re Africa xb'aan li Qawa' J.R. Gschwend sa' 1929. Moqon chik kijaltesiik ru ut ki'el chi huhil rub'el li Copyright sa' numenaq 538 chi aatinob'aal aj ralch'och' xb'aaneb' laj puktesinel re li Evangelio re chixjunileb' li tenamit. Neke'xyiib' chi huhil ut neke'xjek'i sa' 127 chi tenamit re mision. Eb' li tenamit re chixjunil li raatinob'aaleb', li tzoleb'aal ut li paab'aal yookeb' chi b'eresiik xb'aan li ch'ina hu a'in re naq te'xk'ul li musiq'ejil yaalil na'leb' ut lix aajelil ru lix esil li Dios choq' reheb' li winq jo' chanru kixch'olob' li profeet aj Ezequiel 586 chihab' rub'elaj li Kristo.

“Tink'e eere jun ak' ch'oolej ut jun ak' k'a'uxlej toja'
naq laa'exaq lin tenamit, ut laa'inaq lee Dios!”

Ezequiel 36:26-28.

LI CH'OOOL RE LI WIINQ.

LI ROCHOL LI DIOS,

MALAJ LI K'anjel RE LAJ SATANAS.

(1 Juan 3:4-10).

Naq yooqat chirilb'al ru li hu a'in, b'aanu usilal, k'e sa' aach'ool naq chanchan jun li lem b'ar wi' tatuuq chirilb'al aawib'. Ma laa'at jun aj paab'anel malaj jun kristiaan, jun li ink'a' naxpaab' li Kristo, malaj anihaq li kisach lix paab'aal chirix li Dios, taawil aawib' jo' chanru nakatril li Dios. «Li winq naril li rilob'aal, ab'an li Yos naril li ch'ooolej.» (1 Samuel 16:7). Li Yos nokoril jo' tz'aqal wanko.

Laj Tza a'an xyuwa'il chixjunil li tik'ti'. A'an li awa'b'ej re li aak'ab' ut xyos li ruchich'och' a'in. Naxmuq rib' jo' jun anjel re saqen re xk'amb'aleb' xb'e li winq ut li ixq chixtaaqenkil li b'e ink'a' us. Sa'eb' li kutan a'in, jo' junxil, wankeb' naab'al li b'alaq'il apostol li neke'xmuq rib', ut neke'xk'ut rib' jo' x'apostol li Kristo. Ut ink'a' nasach qach'ool, xb'aan naq laj Satanas ajwi' naxjal rib' malaj naxjal rib' jo' jun anjel re saqen. (2 Corintios 11:13-14). Laj Tza, li xyosil li ruuchich'och' a'in, naxk'eheb' li qas qiitz'in sa' q'oqyink re naq ink'a' te'ril naq li Yos neke'xra chi moko naq li Jesus kikamk re

xkolb'aleb'. (2 Corintios 4:4). Chixjunileb' laj maak, ut eb' li ink'a' neke'paab'an, kamenaqeb' sa' musiq'ej ut mutz'eb' chirix li Dios. Neke'taklan xb'aan li maa'usilal re li ruuchich'och' a'in. (Efesios 2:1-2). Wi ink'a' neke'teeliik li rilob'aaleb' chi jo'q'ehaq chirix lix sachliijkeb', yookeb' chi xik sa' li sache'k chi junelik. Li ani naxye, "Mä jun sut xinmacob" yo chixbalak'in quil rib xjunes rib. Xb'aan naq "li Ralal li Dios kixk'ut rib' re xsachb'al li k'a'ru xb'aanu laj tza." (1 Juan 3:8). "Jo'kan ut, kanab' aawib' chiru li Yos. Cheq'uehak rib chiru laj tza ut a'an taelelik cheru. Jilonqex rik'in li Dios, ut a'an taanach'oq eerik'in." (Santiago 4:7-8).

Naq nakawil ru li hu a'in ut nakatzoleb' li jalam-uuch wan chi sa', tatruuq chirilb'al laa ch'ool laa'at. Kanab' lix saqen li Dios chixk'utb'al chawu chan ru wan laa waam laa'at. K'ulub'a laa maak ut mattz'eqtaana naq wankeb'. Li Raatin li Yos naxye qe naq "Wi naqaye naq maak'a' qamaak, naqab'alaq'i qib', ut maak'a' li yaal qik'in. Ab'an wi laa'o naqach'olob' li qamaak chiru li Yos, a'an tixpaab' li xyeechi'om ut tixb'aanu li us: tixkuy li qamaak ut tooxch'ajob'resi chiru chixjunil li qamaak». "Li xkik'el li Jesus, li Ralal, nokoxch'aj chiru li junjunq chi maak". (1 Juan 1:1-10).

Laa'at wankat chi awab'ejink xb'aan laj Tza malaj xb'aan li Yos. Laat xmos li mac malaj aj c'anjel chiru li Dios. Cui li mac nataklan sa' xben la yu'am, mattz'ektana, yaba b'an chiru li Dios. A'an texrach'ab sa' xc'aba' li Jesucristo. Li Jesus kichal sa' li ruchich'och' a'in re xkolb'aleb' laj maak, ut re xsachb'al lix wankil laj Satanas ut li maak sa' qab'een. A'an laj Kolol qe. Wankat chiru jun li SANTO Dios li naxnaw chixjunil li muqmuukil na'leb'. A'an naxnaw li muqmuukil na'leb' ut b'aanuhom re laa yu'am. Ink'a' naru xmuqb'al aawib' ut laa b'aanuhom chiru li Dios. "Li Dios kixyib' li qaxik - ma naru na'ab'ink? A'an kixyib' li qilob'aal - ma naru chi ilok?" (Salmo 94:9).

"Li Qaawa' naxk'e reetal chi us chixjunil li ruchich'och' re xk'eeb'al xmetz'eweb' li tiikeb' xch'ool chiru." (2 Cronicas 16:9).

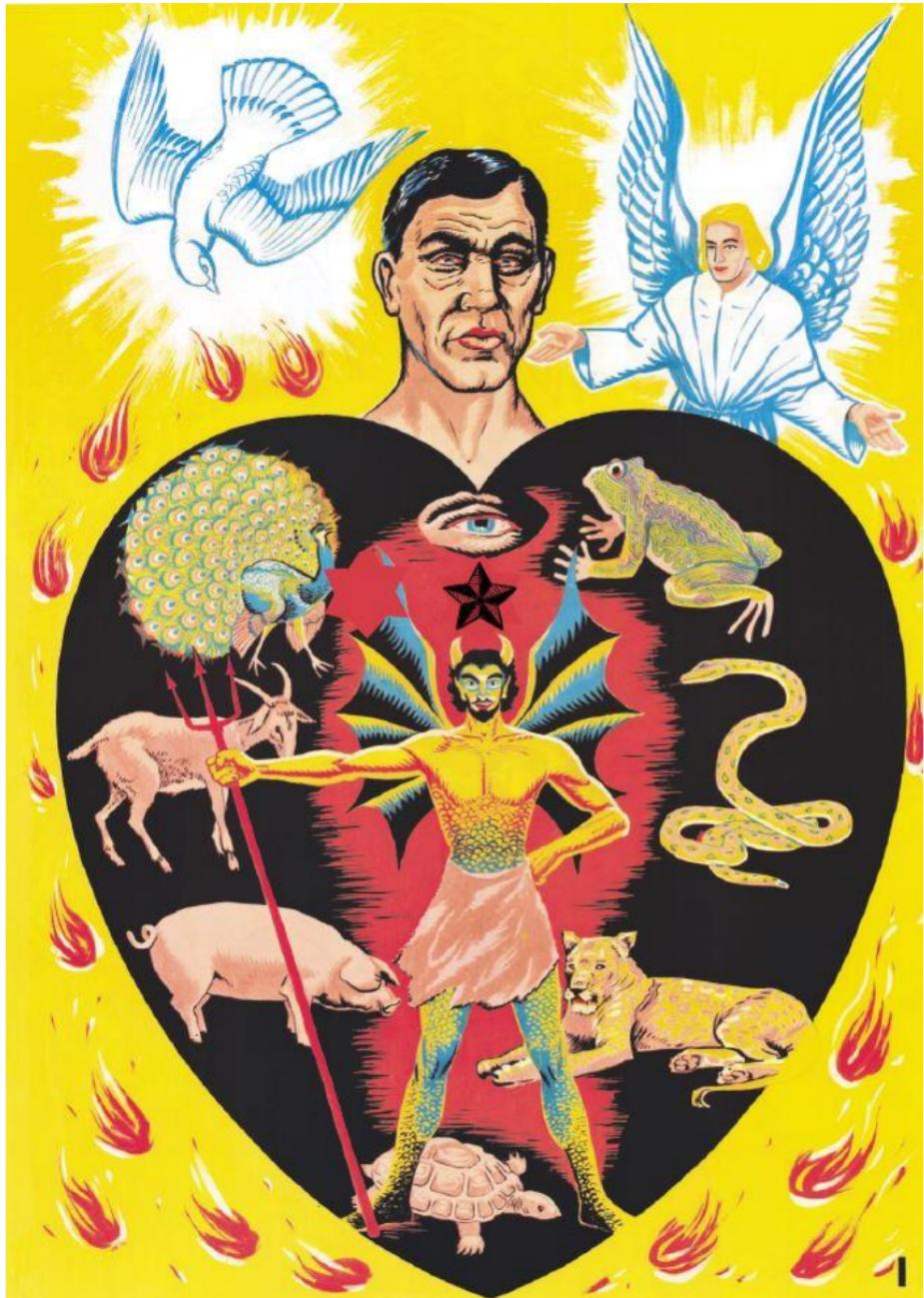
"Naril li junjunq chi yokb' neke'xb'aanu li winq. Maak'a' junaq aak'ab' tz'aqal q'ojyin ru re xmuqb'al junaq aj maak chiru li Dios." (Job 34:21-22).

"A'b'an li Jesus ink'a' kixk'ojob' xch'ool rik'ineb', xb'aan naq naxnaw ruheb' chixjunil." (Juan 2:24).

Jo'kan naq "us xaq reheb' li kuyb'ileb' lix maak, li kuyb'ileb' lix maa'usilal. Us xaq re li winq li ink'a' najitk

wi' xb'aan li Qaawa' naq naxb'aanu li ink'a' us ut
maak'a' chik xb'alaq". (Salmo 32:1-2).

1. LI CH'OOOL AJ MAAK.

Li jalam-uuch a'in naxk'ut lix ch'ool jun ruchich'och'il winq malaj ixq aj maak, yeeb'il resil sa' li Santil Hu jo' aj maak. Jun aj Maak a'an li ani taqlanb'il xb'aan li maa'usilal re li ruchich'och' a'in ut xb'aan li tz'aqal

rajom ut li rajom xch'ool li winq. Li jalam-uuch a'in tz'aqal xjalam-uuch li ch'ooolej jo' chanru narin li Dios. Li kaq xnaq' uhej jo' kik' neke'aatinak chirix li kalaak jo' naxye sa' Proverbios 23:29-33: «K'ut chiwu junaq li q'axal na'uk'ak, li tento tixyal junaq li ak' uk'a', ut laa'in tink'ut chawu junaq li ra xch'ool ut ra xch'ool, junelik naxk'am chaq li ch'a'ajkilal . ut junelik yoo chi wech'ok. Kik' ru li rilob'aal, ut wan xsa' li kiru raj chi elk. Maakanab' naq li viin tatx'aaleek, us ta q'axal kaq, us ta nalementz'un sa' li uk'leb' sek', ut na'el chi us. Wulaj chik eq'la taaweek'a naq chanchan tawi' naq xattiwe'k xb'aan jun li k'anti' wank xmay. Eb' li jalan jalang chi na'leb' te'k'utunq chiru laawilob'aal ut ink'a' tatuuq chi k'oxlak chi moko chi aatinak chi saqen ru».

Chi rub'el li xjolom sa' li jalam-uuch a'in, naru na'ilman lix ch'ool li winq chi k'anjalak rik'in jalan jalang li xul. Eb' li xul neke'aatinak chirix li k'iila jalan jalang chi maak wan sa' xch'ool li winq, jo' chanchan naq li ch'ooolej a'an xyi ut xna'ajeb' li qamaak. Li Dios naxye qe rik'in xtz'uunal re lix profeet Iaj Jeremias, naq "Maajun naru chixtawb'al ru li raam li winq. Maak'a' chik k'a'ru jwal b'alaq'ib'il; jwal ra ut ink'a' naru xk'irtesinkil." (Jeremias 17:9).

Li Jesus ajwi' naxk'ojob' a'in rik'in xyeeb'al, "Xb'aan naq chalen chaq sa' xch'ool li winq, chalen chaq sa' xch'ool li winq, neke'chal li maa'us aj na'leb' li neke'xk'am chixb'aanunkil li tz'ajnil; chi elq'ak, chi kamsink, chi muxuk sumlaak, chi numtaak, ut chi xb'aanunkil li k'iila paay chi maa'usilal; li b'alaq'ik, li q'etq'etil, li q'etq'etil, li q'etq'etil, li q'etq'etil, ut li maak'a'il xna'leb' - chixjunil li maa'usilal a'in nachalk chaq sa' xch'ool li poyanam ut naxtz'ajni». (Marcos 7:21-23).

Li pavo real: Naq lix ch'ina-usil li pavo real na'oxloq'iik xb'aan chixjunileb', arin sa' xch'ool li winq, na'aatinak chirix li maak re li q'etq'etil. Laj Lucifer, junxil lix anjel li Dios re saqen li q'axal nim xwankil, kisach lix k'anjel xb'aan li q'etq'etil ut jo'kan naq ki'ok choq' aj xik' ilonel re li Dios –laj tza. (Isaías 14:9-17; Ezequiel 28:12-17).

Li q'etq'etil nachal chaq sa' xyi tz'aqal li xb'alb'a, ut naxk'utb'esi rib' chi k'iila paay ru. Wankeb' li qas qiitz'in neke'xnima rib' rik'in li xb'ihomal, li xnimal ru xtzolb'aleb'; li t'ikr re li moda li neke'xk'utb'esi wi' lix tib'eleb' chi maak'a' xxutaan; li roksinkil li k'a'aq re ru re b'atz'unk, li b'atz'uul, li anilos, ut xkomon chik, jo' chanru ch'olob'anb'il chi saqen ru sa' Isaias 3:16-24 . Wankeb' li neke'xnima rib' rik'ineb' lix xe'toonil, lix tenamiteb', lix b'aanuhomeb', lix deporte, ut xkomon chik, ut nasach sa' xch'ooleb' naq "li Dios naxq'etq'etiheb' li q'etq'etebe', a'b'an naxk'ut usilal reheb' li tuulaneb' xch'ool." (1 Pedro 5:5). Li Yos xik' naril li q'etq'etil ut li q'etq'etil (Proverbios 8:13). "Li q'etq'etil nak'amok sa' li sache'k, ut li q'etq'etil nak'amok sa' li t'ane'k." (Proverbios 16:18).

Li chib'aat naxk'utb'esi li rajom li tz'ejwalej, li tz'ajnil ut li muxuk sumlaak. Eb' li maak li yeeb'ileb' resil arin xe'k'iik sa'eb' li kutan a'in re li qakutan, a'b'an sa'

roso'jik, toj reetal naq tento taqak'ulub'a lix yaalalil li raatin li Jesus ka'ch'in chik ma 2 000 chihab' chaq anajwan. Quixye nak sa' roso'jiqueb li cutan chanchanak li cutan Sodoma ut Gomorra. Moko ka'aj ta wi' li maak'a'il yu'am a'in kixchapeb' li winq ut li ixq ut ki'ok sa' rochocheb' li paab'anel ut li k'anjeleb'aal, li tzoleb'aal ut li hostel, a'b'an li maa'usilal a'in chi maak'a' xxutaan ut chi muqmu na'ok sa' xch'ooleb' li winq. Na'ok rik'ineb' li cine, li teatro, li tz'ajnil hu, ut rik'in naab'al chik li na'leb', jo'kan naq li k'a'ru naxye li Dios naq maak yoo chi ilmank jo' li chaab'il na'leb' re li qakutan. K'iila millon chi saaj neke'xyiib' lix na'leb'eb' chirix jun li yu'am chaab'il rik'ineb' li cine ut li novela, ka'ajwi' re xtawb'aleb' rib' sa' ch'a'ajkilal, xutaan ut yot'b'a-k'a'uxl. Eb' laj b'atz'unel ut aj b'atz'unel li ink'a' neke'xk'ut rib' chi us ut li neke'xk'e rib' chi q'etq'eto'k neke'ok choq' li heroes ut li heroína reheb' li saaj tasal tenamit. Eb' li na'ajej re xajok, a'aneb' ajwi' k'iila sut li na'ajej b'ar wi' neke'yo'la li tz'ajnil. Eb' lix heroes li Dios re li saq ru ch'oolej, jo' laj Jose (Genesis 39) ut jalaneb' chik, ink'a' chik neke'k'ame' jo' eetalil. Us ta eb' li najter aj paab'anel aj Zulu, li te'xk'e raj chi kamk jun aj muxul malaj aj muxul ixq, te'ruuq chixk'utb'al jun li tzolok chiru li qatasal tenamit li neke'xk'ab'a'i civilizado ut chi xaqliik

chiqx sa' li tojb'a-maak sa' xkutankil li raqb'a-aatin. Li Yos naxye qe naq miqab'atz'unk rik'in li tz'i'b'eetalil na'leb', tqatz'eqtaana b'an. "Yalaq k'a' chik ru chi maak naxb'aanu junaq winq ink'a' naxk'e reetal lix tib'el; a'ut li winq li wank xmaak chi ko'b'eetak, namaakob'k chiru li xjunxaqalil. Ma ink'a' nakanaw naq laa tib'el a'an rochoch li Santil Musiq'ej, li wank aawik'in ut li k'eeb'il aawe xb'aan li Dios? Moko eere ta laa'ex, re b'an li Yos». (1 Korintios 6:18,19); "Jo'kan naq wi ani taajuk'oq re li rochoch li Dios, li Dios tixsach ru. Xb'aan naq li rochoch li Dios sant, ut laa'ex ajwi' lix santil ochoch." (1 Corintios 3:17).

Li xul na'aatinak chirixeb' li maak re li kalaak ut li q'etq'etil. A'an jun tz'aj xul li naxk'ux chi anchal xch'ool chixjunil li k'a'ru wan sa' xb'e, saq ru malaj tz'aj. Jun li ch'ookej aj maak naxk'ux li junjunq chi na'leb', li ch'olob'ank, li jalam-uuch, li hu, ut xkomon chik li ink'a' us chi jo'kan ajwi'. Li tz'ejwalej, li k'uub'anb'il choq'

rochoch li yo'yookil Dios, na'oso' xb'aan li tzakemq li naxk'am chaq li rahilal ut li tz'ajnil na'leb' jo' xsik'b'al malaj xsik'b'al li si', roksinkil li opium ut li b'an ut li tableta li naxk'am chaq li rahilal ut xkomon chik. li droga kixchapeb' li winq ut li ixq jo' maajun wa chaq. Ka'ajwi' lix wankil li Dios naru naxkol rixeb' li neb'a' aj b'atz'unel re li si' ut moos re laj tza jo'eb' a'an. Us ta lix k'ihaleb' li ani neke'xk'e xch'ool chi paab'ank ink'a' raj te'xk'e xch'ool chi b'atz'unk sa' jun li kab'l re iglees, rik'in xk'oxlankil naq ka'ch'in chik ma a'an jun majewank chiru li Dios, us ta jo'kan maak'a'eb' xkab' rix ch'oolej chirix xtz'ajninkil rik'in li q'unal pim a'in, li k'a'ru tz'aqal lix santil ochoch li Dios, a'an lix tib'eleb'. "Relik chi yaal naq nekenaw" chan li Apostol aj Pablo, "naq laa'ex lix santil ochoch li Dios ut naq lix Musiq' li Dios wan eerik'in! Jo'kan ut, wi ani tixjuk' lix santil ochoch li Dios, li Dios tixsach ru a'an." (1 Corintios 3:16,17; 6:18,19).

Li ani naraj ru li tumin xik' na'ilmank malaj maak'a' na'ok wi' chiru li Yos. Nokoowa'ak re naq toowanq chi yo'yo; ink'a' nokoowank re naq tootzekanq. Li we'ej naru na'oso' rik'in xtzekankil li chaab'il tzakemq, a'b'an li q'etq'etil junelik taa'ok chi yaab'ak, "K'e, k'e!"

Li q'etq'etil maajun wa taa'oso'q, maajun wa taanujob'resimanq. Jo' naxye li chaq'rab' re li Najter Chaq'rab' jun aj wa'onel ut jun aj kalajenaq tento te'kamsiiq chi pek (Deuteronomio 21:18-21). «Eb' li neke'uk'ak chi numtajenaq ut jun li aj wa'onel te'kub'eeq sa' neb'a'il. Wi ka'ajwi' tat-wa'aq ut tatwarq, chi seeb' tat-ok chi q'etq'eto'k». (Proverbios 23:21). Chijultiko'q eere naq jun li winq b'ihom, jun aj wa'onel ut aj k'anjel chiru li rajom xch'ool, kikamk ut kixtaw rib' sa' xb'alb'a rik'in nimla rahilal. Moko aajel ta ru xyeeb'al resil li maa'usilal re li uk'ak. Ka'ajwi' jwal nawb'il ru re naq ink'a' taak'ame'q chi kok' aj xsa'. Li Dios naxye qe chi saqen ru sa' li Raatin naq maajun aj kalajenaq taa'eechaninq re lix Awa'b'ejihom li Dios. Li b'iin maawa' jun li tzakahemq, a'an jun li uk'a' li naxpo'resi ut naxpo'resi li k'a'uxl, jo'kan naq eb' li neke'uk'ak re neke'xb'aanu li maak'a'eb' xna'leb'. Neke'ok chi q'etq'eto'k ut neke'xkamsi ajwi' ut neke'xkamsi rib' chirib'ileb' rib' li ink'a' raj ke'xb'aanu wi ta ink'a' jo'kan. «Li uk'ak chi numtajenaq naxk'e chi kaw xyaab' aakux ut chi maak'a' aana'leb'. Maak'a' xna'leb' li kalaak." (Proverbios 20:1).

Eb' li neke'yib'ank ut neke'k'ayink re li uk'a nakaltesin, juntaq'eeteb' xmaak chiru li Yos, xb'aan naq li Yos naxye: "At-oso'q! Heroes re li b'olotz' viin! Kaw xch'ool ut maak'a' xxiw naq na'ux xjachb'al li uk'a'!" (Isaías 5:22). "Taawanq tojb'a-maak sa' aab'een wi taak'e li viin reheb' laa was aawiitz'in toj reetal te'kalaaq". (Habacuc 2:15). "Relik chi yaal naq nekenaw naq eb' laj maak ink'a' te'reechani lix Awa'b'ejihom li Dios. Meeb'alaq'i eerib'; eb' li ink'a' us xna'leb'eb', malaj li neke'loq'onink pak'b'il yos, malaj li neke'xmux rib', malaj li neke'xmux rib' rik'in winq, malaj li neke'elq'ak, malaj li neke'raj ru li k'a'aq re ru, malaj li neke'kalaak, malaj li neke'xhob' li jun ch'ol chik, malaj aj elq' - maajun reheb' a'in taa'eechaninq re lix Awa'b'ejihom li Dios." (1 Korintios 6:9,10).

Eb' li maak re li qawanjik jo' winq ink'a' naru xsachb'al ru. A'aneb' a'in wiib' oxib' reheb': «li tz'aj aj na'leb', li tz'ajnil ut li tz'aj aj na'leb', li xloq'oninkil li jalanyl yos ut li q'ehink. Eb' li qas qiitz'in neke'ok cho'q aj xik' ilonel ut neke'pleetik; neke'ok chi q'etq'eto'k, chi josq'o'k ut chi xsik'b'al xnimal ru. Neke'xjach rib' sa' ch'uut ut ch'uut; neke'xk'e xch'ool chi q'etq'eto'k, neke'kalaak, neke'xb'aanu li orgía ut neke'xb'aanu jalan chik li na'leb' jo'eb' a'in. Li neke'b'aanunk re a'in ink'a' te'reechani li Xnimajwal Awab'ejilal li Yos». (Gálatas

5:19-21). "Matkalaaq rik'in li b'iin, xb'aan naq ka'ajwi' tatxsach; nujenaqex b'an rik'in li Santil Musiq'ej." (Efesios 5:18).

Li Jesus naxk'e li b'oqok a'in reheb' chixjunil li neke'chaqik re chirix li musiq'ejil k'a'aq re ru. "Li taachaqiq re, taachalq wik'in ut taa'uk'aq." (Juan 7:37,38). "Chalqex chejunilex li chaqik re - arin wan li ha'! Chalqex, laa'ex li maak'a' eetumin - loq'omaq li triiw ut wa'aqex! Chalk! loq' (musiq'ejil) viin ut leche - maak'a' tixtoj aawe!" (Isaías 55:1). "Ani taa'uk'aq re li ha' tink'e laa'in, ink'a' chik taachaqiq re. Li ha' li tink'e re, taa'ok cho'q jun yo'leb'aal ha' li tixk'e xyu'am ut tixk'e xyu'am chi junelik". (Juan 4:14).

Li tortuga na'aatinak chirix li q'etq'etil, li q'etq'etil chi ab'ink ut li b'atz'unk. Li q'etq'etil jwal yib' ru jo' li q'ehink (1 Samuel 15:23). "Jun li winq q'etq'et li ink'a' naraj k'anjelak ka'ajwi' yoo chixkamsinkil rib', li k'a'ru

naxb'aanu a'an xk'oxlankil li k'a'ru taaraj raj naq taawanq re." (Proverbios 21:25-26). Laj Josue tento naq tixye reheb' laj Israel, "Mexkanaaq arin chi maak'a' teeb'aanu; sa jumpat! Okanqex ut k'amomaq sa' xb'een!" (Jueces 18:9). Lix na'leb' li winq jwal q'etq'et ut b'ayb'il chixtawb'al li k'a'aq re ru re li Dios. Li Jesus kixye, "K'e aach'ool chi ok sa' li okeb'aal ka'ch'in ru." (Lucas 13:24). "Ani nasik'ok, tixtaw." (Mateo 7:8). «Li Xnimajwal Awab'ejilal li choxa xk'ul li rahilal, ut eb' li winq aj rahob'tesinel neke'xyl xchapp'al». (Mateo 11:12).

Li maak'a'il k'a'uxl chirix lix kolb'al ut lix musiq'ejil chaab'ilal li qaam naxk'am sa' li junelik kamk. Nokoxram chi tijok, chixsik'b'al lix chamal ru na'leb' li Dios ut chixk'ulub'ankil lix b'ihomal yeechi'ihom li Dios. Naxk'am sa' li sache'k. Naq li Dios na'aatinak aawik'in, ut nakat-eek'asink re naq taak'e laa waam chiru a'an anajwan, laj tza naxye aawe naq taab'aanu wulaj. Maare tixye aawe naq taab'aanu sa' jalan chik kutan li us, li us ta ink'a' us, maare ink'a' taachalq; ut texkamq chi maak'a' li kolb'a-ib' ut chi maak'a' li Kristo. Li Dios naxye, "Wi nekerab'i xyaab' xkux li Dios anajwan, meeq'etq'eti eerib' jo' ke'xb'aanu lee xe'toonil naq ke'xq'et rib' chiru li Dios." (Hebreos 3:7-8). Jarub'eb' li tenamit xe'kam sa' musiq'ej rik'in

xramb'al li kolb'a-ib' choq' re junaq kutan jwal us wi'chik li maajun wa kichal? Li kutan wulaj moko aawe ta laa'at.

Li xsa' li xxul li tortuga naab'al sut na'oksiman xb'aaneb' laj b'anonel re xb'aanunkil li b'atz'unk. Naxk'ut arin li maak re xk'ojob'ankil qach'ool rik'in li b'atz'unk ut xb'aanunkil, malaj li b'atz'unk, malaj li b'atz'unk, malaj li vudú, ruuchil xk'ojob'ankil qach'ool rik'in li yo'yookil Dios. Mas wi'chik sa' xhoonalil li yale'k ut li yajel, li rahilal ut li rahil ch'oolejil, nayeeman qe naq taqab'oq li yo'yookil Dios, li kawresinb'il chi tenq'ank, ruuchil xk'ojob'ankil qach'ool rik'in li chaab'ilal malaj li ink'a' us. "Li Qaawa' naxb'eresi li winq sa' li b'e tento taaxik wi'." (Salmo 37:23). "Ma wan ani yaj? Tento tixtaqla xb'oqb'aleb' laj jolominel re li Iklees, ut eb' a'an te'tijoq chirix ut te'xk'e aseeyt sa' xb'een sa' xk'ab'a' li Qaawa'. Li tij a'in li b'aanunb'il rik'in paab'aal tixk'irtesi li ani yaj. Li Qaawa' tixk'ojob' wi' chik xch'ool ut taakuye'q li maak xb'aanu. Jo'kan utan, chech'olob' leemaak cherib'il eerib' ut chetijoq cherib'il eerib' re naq texk'iraaq". (Santiago 5:14-16). Li Dios kixtaqlaheb' laj Israel chi xyeeb'al, "Meemayeja lee kok'al sa' li xam sa' xb'een lee artal; ut maakanab'eb' laatenamit chi q'ehink, chi xsik'b'al li k'aru taak'ulmanq, chi moko chi roksinkil li q'ehink

malaj li b'atz'unk, chi moko chi patz'ok rik'ineb' laj q'e. Maakanab'eb' chi patz'ok rik'ineb' lix musiq'eb' li kamenaq, jo' li b'atz'unk rik'ineb' li musiq'ej. Li Qaawa' laaYos xik' narileb' li neke'b'aanunk re li tz'i'b'eetalil na'leb' a'in". (Deuteronomio 18:10-12). "Chirix li (choxahil) tenamit wankeb' li q'etq'et ut li neke'b'aanunk re li q'e, li neke'loq'onink reheb' li pak'b'il yos ut li neke'tik'ti'ik rik'in li raatineb' jo' ajwi' rik'in li b'aanuhom." (Apocalipsis 22:15).

Matzik chi xsik'b'al aana'leb' rik'ineb' li neke'patz'ok rik'ineb' li kamenaq. Wi teeb'aanu chi jo'kan, tz'ajn ru texkanaaq. Laa'in li Qaawa' laaYos". (Levitico 19:31). "A'b'an eb' li tenamit te'xye aawe naq taapatz' esil rik'ineb' laj b'atz'unel ut eb' laj b'atz'unel, li neke'xjap re ut neke'xb'atz'un. Te'xye: «Xb'aan naq eb' li qas qitz'in tento te'xpatz' resil reheb' li musiq'ej ut te'xpatz' reheb' li kamenaq sa' xk'ab'a'eb' li yo'yookeb'». Maab'iheb' laj b'alaq' - li k'a'ru te'xye aawe maak'a' taa'ok wi'. »(Isaías. 8:19-20).

Naq yookat chirilb'al ru li ch'ina hu a'in, li Dios yoo chi aatinak aawik'in, yoo chab'oqb'al chixjalb'al laa maak ut chixk'eeb'al laa yu'am chiru. Li musiq'ej re li tortuga, li wan sa' laa waam, naxk'e li jar paay chi na'leb' aawe re naq taakanab' xk'uub'ankil li na'leb'

a'in, ut naxyal xq'e chixnujob'resinkil laa waam rik'in xiw. "K'a'ru te'xye lin junkab'al, eb' li wamiiw, ut jalaneb' chik li kristiaan, wi tin'ok choq' tz'aqal aj Kristiano? K'a'ru taak'ulmanq wi ink'a' chik tinruuq chi tz'aqonk sa'eb' li xajok, li ninq'e ut li ruchich'och'il b'atz'unk?" Sa' xna'aj rilb'al li nimla b'ihomal sa' li Kristo Jesus, lix sachb'a-ch'oolejil tuqtuukilal, lix sahil xch'ool li ink'a' naru xyeeb'al rik'in aatin, lix loq'al, li junelik yu'am jwal nujenaq rik'in sahil ch'oolejil, nakatok chirilb'al chixjunil li k'a'aq re ru li maare taasachq chawu. Nawil li k'a'aq re ru tento taakanab' naq nakakanab' chi ok li Kristo sa' laa ch'ool. Li xiw chiru li winq jo' ajwi' li xiw chiru li kamk naxk'e aawe chi wank choq' moos chiru laj tza. Abanan li Cristo quic'ulun chirachbabinquileb li cuanqueb chi lok'bil mos chiru chixjunil lix yu'ameb xban nak que'xucuac chiru li c̄amc. (Hebreos 2:14-15). Li musiq'ej re q'etq'etil chi ab'ink yoo chab'aanunkil chi q'etq'et jo'kan naq laa waam taawanq chi kaw jo' lix b'aqel li t'iw.

Li leopardo a'an jun li xul jwal josq'. Li xik' ilok, li josq'il ut jun li maa'us aj na'leb' k'iila sut neke'taqlan sa' xch'ool li winq ut k'iila sut neke'xk'am chaq li kamsink. Maare taayal ut tatruuq ajwi' chixramb'al laa yib' aj josq'il a'an, toj reetal naq taa'elq chaq sa' chixjunil lix josq'il. Us wi'chik naq taak'ulub'a naq wan sa' laa waam, ut taapatz' re li Jesus naq tatxkol. "Maakanab' aawib' chiru li josq'il; ka'ajwi' nak'amok sa' ch'a'ajkilal». (Salmo 37:8). "Li josq'il jwal ra ut naxsach." (Proverbios 27:4). «Chak'uula laajosq'il; maak'a' xna'leb' xk'uulankil li josq'il». (Eclesiastes 7:9), "Isi li josq'il." (Colosenses 3:8).

Naab'aleb' li neke'xuwak neke'uk'ak re xwaklesinkil xch'ooleb' chi xb'aanunkil junaq li maa'usilal malaj re xtojb'al rix li maa'usilal, ab'an a'in «chanchan li b'iin yiib'anb'il rik'in xmayeb' li k'anti». (Deuteronomio 32:33). Li eeqajunk k'ajo' xsahil cho'q re li ch'oolej aj maak, ab'an li Yos a'an li narahob'tesink re chixjunil li

maa'usilal. Li Jesus kixye, "Chara laa was aawiitz'in jo' naq nakara aawib' laa'at" (Marcos 12:31) ut "Charaheb' li xik' neke'ilok aawe." (Mateo 5:44). Li Dios kixyeechi'i xkuyb'al li ink'a' us xqab'aanu, wi naqakuyeb' xmaak li jun ch'ol chik li ink'a' us xe'xb'aanu qe. (Mateo 6:12). Jun li musiq'ej li q'etq'et ut aj wech'onel xik' naril li Dios. Li xuwajel rajom li hoyok kik' ut li pleetik wan sa' xch'ool li winq, ut jo'kan naq tento taak'ojob'amanq li tz'aqal tuqtuukilal sa' li ch'ooolej wi taawanq chi junelik.

Li k'anti' kixb'alaq'i li xEva sa' li awimq Eden ut kixpo' ru li chaq'al ru komonil ut amiiwil rik'in li Dios. Laj Satanas jwal kichalk xjosq'il rik'in laj Adan ut li xEva naq kirileb' jo' aj taqlanel sa' xb'een li ruchich'och', chi wank sa' tz'aqal junajil rik'in li Dios, chixk'ulb'al xna'aj. Sa' xk'ab'a' li q'etq'etil laj Satanas kixk'uub' lix sachliijkeb', ut kiru chixpo'b'al lix sachb'a-ch'ooolejil amiiwil ut lix yu'ameb' rik'in li Dios. Li jun ajwi' chi aj

tza aj q'etq'et ut q'etq'etil sa' xch'ool li winq naxsach li sahil ch'oolejil sa' xch'ooleb' junjunq naq neke'ril naq jalaneb' chik saheb' xch'ool ut wankeb' chi sa sa' xch'ooleb'. Li kaqalink naxk'am chaq li maa'us aj na'leb' sa' li ch'oolej re xsachb'al xsahileb' xch'ool li jun ch'ol chik, ut naru ajwi' nak'amok sa' li kamsink. A'in mas wi'chik nak'ulman sa' junjunq li yu'am sumsuukeb'. "Maajun wa q'axal wi'chik najosq'o' jun li b'eelomej chiru naq na'ok chi q'etq'eto'k; lix q'ajkamunk maak'a' xraqik naxnaw." (Proverbios 6:34). Sa' li k'ayink jo' ajwi' sa' chixjunil chik li na'leb' re li yu'am naxk'am chaq li rahilal ut li xik' ilok li ink'a' naru xyeeb'al. Us ta eb' laj k'anjal, aj puktesinel ut aj k'anjal aj Kristiano moko maak'a'eb' ta li q'etq'etil wi li Dios taaroksi jun chik lix moos chiru a'an. Tento raj naq junelik te'wanq chi k'aak'alenk, ut nujenaqeb' rik'in lix saq ruhil rahom li Dios li kixhoy sa' li qach'ool rik'in li Santil Musiq'ej. (Romanos 5:5). Wi ink'a', lix k'anjeleb' chiru li Dios ut lix k'anjeleb' taa'oso'q xb'aan jun li na'leb' re q'etq'etil.

Li q'eq na'aatinak arin chirixeb' li maak re li q'etq'etil ut li rahok tumin li a'an xyo'leb'aal chixjunil li maa'usilal. (1 Timoteo 6:10). Wankeb' li q'eq sa' Congo neke'xwa'eb' li q'eq chi k'iila cient toj reetal naq neke'poq'e' ut neke'kam. Li ani naxra ru li tumin ink'a' naxk'e xch'ool chi xteeb'al li ruq' re xtenq'ankileb' li neb'a' ut li wankeb' sa' rajb'al ru. Neke'xyal xq'e chi yalaq chan ru, chi tiik ut chi ink'a' tiik, re xk'ulb'al xkomon chik lix b'ihomal li ruchich'och' a'in. Li Jesus ajwi' kixye, "Meek'uula li b'ihomal choq' eere arin sa' ruchich'och', b'ar wi' eb' li q'ol ut li q'ol neke'xsach, ut eb' laj elq' neke'ok chi elq'ak. K'uulahomaq b'an leeb'ihomal sa' choxa, b'arwi' ink'a' naru neke'sachok li xmax ut li k'oyleb', ut eb' laj elq' ink'a' neke'ru chi elq'ak. Xb'aan naq junelik taawanq laa waam b'ar wi' wan laa b'ihomal." (Mateo 6:19-21). Laj Acan ut li xjunkab'al ke'kamsiik chi pek xb'aan naq naxra li oor ut li plaat ut li t'ikr. (Josué 7). Laj Judas Iscariote, li

xtzolom li Jesus, kixk'e rib' chiru che' xb'aan naq li xraab'al li tumin kixk'e chi q'axtesiik li Qaawa' ut laj Tzolonel re. Moko li tumin ta li ink'a' us, chi moko li oor, a'an b'an li rahok tumin li muqmu sa' xch'ool li winq.

K'iila mil chi winq ut ixq re chixjunil li tzoleb'aal ut li teepal yookeb' chixsachb'al lix yu'ameb' ut lix yu'ameb' lix junkab'al xb'aan li xuwajel rajom xch'oooleb' chixtawb'al li nimla b'ihomal ut sa' junpaat. Neke'xb'aanu rik'in li b'atz'unk ut li b'atz'unk re xtawb'al naab'al li tumin sa' li aanilak rik'ineb' li kawaay ut li tz'i', ut wan chik xkomon.

Li rajom li b'ihomo'k chi maak'a' naab'al li ch'a'ajkilal naxk'am chaq li elq'ak ut li kamsink jo' ajwi' li kamsinkib'. Li xraab'al li tumin ut li b'ihomal wank naab'al li rochb'een, jo' li xraab'al li nawb'il ru malaj li wankilal. Maare a'an li wankilal re li awa'b'ejihom re awa'b'ejink sa' xb'eeneb' li jun ch'ol chik, li wankilal re tumin re xrahob'tesinkileb' li neb'a' malaj ajwi' li wankilal re paab'aal. Neke'xk'e xch'ool chi us chirix lix k'ab'a' jun molam re li iglees chiru li Dios, ut ink'a' neke'xk'ulub'a yalaq ani ralal xk'ajol li Dios li wan xkawilal xch'ool chixtaaqenkil li Kristo chi ink'a' wan sa' lix tz'aql iglees. (Marcos 9:38). Li Jesus kixye, "Chek'ehaq

reetal ut chekol eerib' chiru li jar paay chi q'etq'etil xb'aan naq lix tz'aqal yu'am junaq winq moko k'uub'anb'il ta rik'in li k'a'ru wan re, maak'a' naxye jo' k'ihal lix b'ihomal." (Lucas 12:15). Li resilal li b'ihom nayeeman chi jo'ka'in: "Kiwan junxil jun li b'ihom wan xch'och' li naxk'e chi uxman li chaab'il awimq. Ki'ok chixk'oxlankil sa' xch'ool, 'Maak'a' b'ar tink'uula chixjunil lin awimq. K'a'ru naru tinb'aanu? A'in li tinb'aanu,' chan re rib'; 'Tinjuk'eb' link'uuleb'aal ut tinyiib'eb' li ninqi k'uuleb'aal b'arwi' tink'uula lin triiw ut chixjunil li k'a'aq re ru wank we. Toja' naq tinye we laa'in, Suerte winq! Wank aawik'in chixjunil li chaab'il na'leb' li na'ajmank chiru naab'al chihab'. K'e aach'ool chi hilank, wa'aq, uk' ut sahaq sa' laach'ool!» Ab'an li Yos kixye re: «At aj maak'a' aana'leb'! Sa' li q'ojojin ajwi' a'in tento naq taakanab' laa yu'am; toja' naq ani taak'uluq re chixjunil li k'a'aq re ru a'in li xak'uula choq' aawe?» Jo'kan ajwi' neke'xk'ul li neke'xch'utub' xb'ihomal choq' reheb', a'b'an moko b'ihomeb' ta chiru li Dios." (Lucas 12:16-21). "K'aru tixra junaq winq naq taareechani chixjunil li ruuchich'och' ut tixsach li xyu'am? (Marcos 8:36). "Ut jo'kan naq ninye aawe naq matk'oxlak chirix li tzakemq na'ajman ru re naq tatwanq chi yo'yo, chi moko chirix li t'iqr na'ajman ru choq' re laa tib'el. K'e b'an aach'ool chirix lix

Awa'b'ejihom, ut a'an tixk'e aawe li k'a'aq re ru a'in. Xb'aan naq junelik taawanq laa waam b'ar wi' wan laa b'ihomal." (Lucas 12:22-34).

Laj Satanas, lix yuwa'il chixjunil li tik'ti' ut reheb' li neke'yehok tik'ti', A'an li ani nokoxq'unb'esi chi maakob'k, ut a'an aj taqlanel sa' xb'een li ch'olej. Li Jesus kixye, "Laa'ex ralal xk'ajol lee yuwa', laj tza, ut nekeraj xtaaqenkil li rajom lee yuwa'. Chalen sa' xticlajic a'an aj camsinel ut mâ jun sut qui-oc chirix li yâl xban nak mât'a' li yâl riq'uin. Naq natik'ti'ik, ka'ajwi' naxb'aanu li naraj xb'aan naq a'an aj tik'ti' ut xyuwa'il chixjunil li tik'ti'». (Juan 8:44). Li ch'ina tik'ti' jwal yib' ru jo' li nimla tik'ti'. Wankeb' li tik'ti' li neke'yeeman, neke'tz'iib'amani malaj neke'b'aanuman rik'in li qab'aanuhom. Jun aj ka'pak'al-u a'an aj tik'ti' xb'aan naq chi yaal naxk'ut rib' jo' li ink'a' a'an. Li Dios ink'a' naru chi tik'ti'ik - chi moko jun aj Kristiano (Tito 1:2). "Wi, jo'kan ut,

naqaye naq wan qakomonil rik'in A'an, a'b'an sa' li hoonal ajwi' a'an wanko sa' li aak'ab', yooko chi tik'ti'ik sa' li qaatin jo' ajwi' sa' li qab'aanuhom." (1 Juan 1:6). "A'b'an chirix li (choxahil) tenamit wankeb' li q'etq'et ut eb' laj b'alaq', eb' laj yumb'eet ut eb' laj kamsinel, eb' li neke'loq'onink pak'b'il yos ut eb' laj tik'ti' rik'in li raatineb' jo' ajwi' rik'in li b'aanuhom." (Apocalipsis 22:15). Li Yos xik' naril junaq aj yehol nawom li naxye li tik'ti' chirix li jun chik. (Proverbios 6:16,19).

Li chahim na'aatinak chirix li reek'ob'aal ch'oolej sa' xch'ool li junjunq chi winq. Arin tz'aj ut maa'us, maare kamenaq rik'in li maakob'k rajlal ut chi yalb'il xq'e. Mutz' ru ut aj maak, jo'kan naq ink'a' chik naru chi raqok aatin sa' xb'een li xb'aanuhom. Li maa'us aj na'leb' a'in maare wan naq ch'anch'o, wan naq ch'a'ajkilanb'il. Naxjit jo'q'e tento tixkuy xmaak, ut naxkuy xmaak jo'q'e tento tixjit. Maare kamenaq,

chanchan k'atb'il rik'in jun li q'axal q'un ch'iich', ut maak'a' chik xna'leb' ut reek'ahom. Na'ux rik'in xkanab'ankil li paab'aal ut ab'ink chiruheb' li musiq'ej aj tik'ti'. A'an xtaaqenkil lix tzol'leb' li maa'us aj musiq'ej, ut rab'inkil li tzol'leb' li neke'jek'imán xb'aaneb' laj b'alaq' aj tik'ti'. (1 Timoteo 4:1-2; Hebreos 10:22).

Li rilob'aal li Yos naril chixjunil li na'uxk sa' li ch'oolej. Maak'a' naru chi muqmu chiru lix xamlel ru, ut xb'aan a'an naxnaw ut naril chixjunil li muqmuukil na'leb' ut li rajom li ch'oolej. Ma nakab'aanu laa maa'usilal sa' li q'ojyin q'axal q'ojyin ru, sa' li k'iche' q'axal q'un, sa' li jul q'axal nim xsa' malaj yalaq b'ar wan, li Dios naril. (Eb' li xnaq' ru sa'eb' li jalam-uuch a'in neke'xk'ulub'a ajwi' li rilob'aal li winq).

Eb' li kok' ru'uj aq'ej re xam li neke'xsuti li ch'oolej neke'xk'ut lix rahom li Dios li naxsuti li ch'oolej aj maak. Naq li Dios xik' naril li maak naxra li winq. Ink'a' naraj naq taakamq jun aj maak, naraj b'an naq tixkanab' lix maak ut taawanq xyu'am (2 Pedro 3:9). Li Jesus kichal re xkolb'aleb' laj maak. K'axal nim li sahil ch'ôlejil sa' choxa xban nak junak aj mâc tixjal xc'a'ux. (Lucas 15:7). Eb' li kok' ru'uj aq'ej neke'aatinak ajwi' chirix lix kik'el li Jesukristo, "lix Karneer li Dios, li na'isink re lix maak li ruchich'och'." (Juan 1:29).

Li anjel a'an reetalil li Raatin li Yos. Li Yos naraj raatinankileb' li ani xe'b'alaq'iik ut yookeb' chixk'amb'al li aal iiq re li maak. A'an naraj naq te'xkanab' lix maakeb' ut te'xkanab' chi ok sa' xch'ooleb' lix saqen ut lix rahom li Dios.

Li paloma a'an reetalil li Santil Musiq'ej, li Musiq'ej li naxch'olob' li yaal chirix li Dios, chirix li maak ut li k'a'ru us, ut chirix li raqb'a-aatin tixb'aanu li Dios. (Juan 15:26). Li Santil Musik'ej nak'utunk arin chirix li raam li winq. Ink'a' naru chi wank b'ar wi' nataqlan li maak.

Wi tento naq juntaq'eet xjalam-uuch li ch'oolej a'in rik'in chan ru wan laa waam, yaab'a chiru li Qaawa' ut tee laa waam chiru. Kanab' lix saqen li Raatin chi lemtz'unk sa' laa ch'ool. "Paab' li Qaawa' Jesus, ut

tatkole'q." (Hechos 16:31). Li Dios wan xch'ool, relik chi yaal, a'an xyeechi'i xjalb'al laa ch'ool, re xk'eeb'al aawe jun ak' ch'oolej ut jun ak' k'a'uxlej. (Ezequiel 11:19). Nach'olob'aman a'in sa' li xkab' jalam-uuch.

2. LI CH'OOOL CHI RU LI MAAK.

2

Li jalam-uuch a'in naxk'ut jun li ch'ooolej li naxjal
xk'a'uxl li yoo chi ok chixsik'b'al li Dios. Li anjel
naxchap li yok'leb' ch'iich', li Raatin li Dios, li "yo'yo ut
kaw rib', q'es wi'chik chiru yalaq yok'leb' ch'iich'

ka'pak'al xq'esnal. Naxq'et chixjunil li b'e, toj b'ar wi' neke'xk'ul rib' li aamej ut li musiq'ej, toj b'ar wi' neke'xjunaji rib' li b'aqel ut li b'aqel. Naraqok aatin chirix li rajom ut lix k'oxlahom li raam li winq." (Hebreos 4:12). Li Raatin li Dios naxjultika re naq "li maak naxtoj lix tojb'al rix - li kamk" (Romanos 6:23) ut naq "chixjunil li winq tento taakamq jun sut, ut chirix a'an taaraqe'q aatin chirix xb'aan li Dios." (Hebreos 9:27). Li xna'aj laj maak ut li maak'a' xpaab'aal taawanq sa' li palaw li yook chi k'atk rik'in xam ut Azufre". (Apocalipsis 21:8).

Sa' li jun chik ruq' li anjel naxchap jun li xjolomil. A'in re xjultikankil re laj māc nak chikajunilo tocāmk. Li qajunxaqalil li q'axal naqara, naqatiqib', naqak'e xtzakemq ut naqach'ina-usi, naqak'e li k'a'ru us ut li k'EEK'OOKILAL re naq taa'oso'q li rajom ut li rajom, yoo chi kamk ut chi q'aak'o'k, ut eb' li k'anti' te'xsach naq li qaam ut li qamusiq' wan chi yo'yo chi junelik q'e kutan . . Sa' junaq kutan taak'utunq chiru li Kristo, re taaraqe'q aatin chirix xb'aan a'an. (2 Corintios 5:10). Arin naqil naq laj maak na'ok chixk'eeb'al reetal lix esil li Dios ut chixte li raam chiru lix rahom li Dios. Li Santil Musiq'ej na'ok chi lemtz'unk sa' li ch'oolej q'oijin ru ut aj maak. Lix saqen li Dios nachal sa' xch'ool re risinkil chixjunil li aak'ab'. Naq na'ok lix saqen li Dios, tento

taaxik li aak'ab'. Li maak, li ch'olob'anb'il arin xb'aan chixjunileb' li jar paay chi xul, tento taaxik. Jo'kan ut, raarookil aj ilol hu, kanab' li Jesus, lix Saqen li ruchich'och', chi ok sa' laa waam, ut li aak'ab' ut li maa'us aj b'aanuhom re li aak'ab' tento taa'elq sa' laa waam, jo' chanru nak'utun sa' li jalam-uuch a'in. Li Jesus kixye, "Laa'in lix saqen li ruchich'och'. Ani taataaqenq we, taawanq xsaqenkil li yu'am rik'in ut ink'a' chik taab'eeq sa' aak'ab". (Juan 8:12). Maajo'q'e tat-elq chi uub'ej sa' risinkil li maak sa' laa ch'ool rik'in xyalb'al aaq'e laa'at, rik'in laa na'leb', malaj rik'in xna'leb'eb' li tenamit. Li b'e q'axal ch'a'aj, ch'olch'o ru, seeb' ut us ut jun ajwi', a'an xkanab'ankil chi ok li Jesus, li Saqen. Li aak'ab', a'an li maak, tento taa'elq. Li po ut eb' li chahim maare te'xk'e b'ayaq qatenq' sa' jun q'ojyin q'ojyin ru, a'b'an naq ak x'el chaq li saq'e, toja' naq li q'ojyin jo' ajwi' li kok' saqen neke'sach. Li Jesus a'an li Saq'e re li tiikilal. Nak quioc sa' li templo aran Jerusalén, quirisiheb chixjunileb li yoqueb chi loq'oc ut laj c'ay aran. Kixb'alq'usi li meex eb' laj jalol tumin ut eb' li chunleb'aal eb' laj k'ay paloma. Kixye: «Tz'iib'anb'il sa' li Santil Hu naq li Yos kixye: «LinRochoch a'anaq rochochil li tijok cho'q re». (Mateo 21:13). Laa ch'ool k'uub'anb'il re naq a'anaq rochoch li Dios, lix santil ochoch li Dios. Naraj wank

chi sa', xch'ina-usinkil, xnujob'resinkil rik'in saqen, rahok ut sahil ch'oolejil. Li Jesus moko ka'aj ta wi' kichal re xkuyb'al qamaak, kichal b'an re qakolb'al ut qakolb'al chiru lix wankil ut lix taqlankil li maak. "Wi li K'ajolb'ej (li Jesus) naxkol eere, toja' naq tz'aqal texwanq chi ach'ab'anb'il." (Juan 8:36).

3. LI CH'OOOL LI NAXJALO' XK'A'UXL.

3

Li jalam-uuch a'in naxk'ut chiqu lix ch'ool jun aj maak
li naxjal xk'a'uxl chi yaal. Anajwan naril lix nimal ut lix
xiwxiwil lix k'iila maak li kikam wi' li Jesus chiru li krus.
Naq naril li krus li naxk'ut chiru li anjel, li Raatin li Dios,

naxpo'resi lix ch'ool li ra xch'ool anajwan. Na'eek'asiik rik'in xnimal li yot'e'k ch'oolej ut li rahil ch'oolejil xb'aan lix k'iila maak. Naq naril lix nimal xrahom li Dios chi k'utb'il sa' li Kristo Jesus, li rahok a'in naxk'e chi q'unb'esiiik xch'ool, mas wi'chik naq na'ok chixk'eeb'al reetal naq li Jesukristo, li Ralal li Dios, kichal chixk'amb'al lix k'iila maak. Kiwan xch'ool chi kamk sa' xna'aj chiru li krus.

Lix yaalalil naq li Jesus kisak'e', kik'ehe' xkoroon rik'in k'ix, ki'ok chi b'ak'e'k li klawx sa' ruq' ut roq ut kikam chiru jun krus choq' reheb' li qamaak, nak'ame' sa' rochoch chi saqen ru ut chi nim xch'ool rik'in laj maak li naxjal xk'a'uxl, ut naxjal chi tz'aqal lix ch'ool ut lix yu'am. Naq naril ru li Raatin li Dios b'ar wi' naru naril rib' jo' sa' jun li lem, q'axal wi'chik naxk'e reetal jo' najtil xnajtob'resi rib' rik'in li Dios ut ink'a' naxpaab' lix taqlahom. Nanumta sa' xb'een li reek'ahom li nimla rahil ch'oolejil ut rahil ch'oolejil, ut naq naxhoy lix ch'ool chiru li Dios rik'in yaab'ak ut k'a'jo' xyaab' xkux, li Jesus naxnach'ob'resi rib' rik'in. Lix rahom ut lix tuqtuukilal li Dios na'ok sa' xch'ool naq na'ok chixk'eeb'al reetal naq "lix kik'el li Jesus, li Ralal, nokoxch'ajob'resi chiru chixjunil li maak." (1 Juan 1:7). "Yo'ob'tesi jun li ch'oolej saq ru wik'in, at Dios, ut k'e jun ak' musiq'ej ut tiik xch'ool wik'in." (Salmo

51:10). Jun sut chik, li Raatin li Dios naxye, “Nasaho’ inch’ool rik’ineb’ li tuulaneb’ xch’ool ut neke’xjal xk’a’uxl, li neke’xxuwa ut neke’ab’in chiwu.” (Isaías 66:2). Li Santil Musiq’ej naxk’ut chi saqen ru li raatin li Jesus chiru, “Kawaq aach’ool, at walal (rab’in)! Kuyb’ileb’ laa maak.” (Mateo 9:2). Naq toj yoo chirilb’al li krus ut lix kik’el li Jesus li kihoye’ sa’ xb’een li krus, rik’in xpaab’ankil naq chixjunil kib’aanuman choq’ re, na’ok chixk’eeb’al reetal naq li iiq re li maak x’isiik, xb’aan naq li Jesus kixkuy li rahilal . . Tento raj naq a’anaq qe laa’o. “Xb’aan li qamaak kisak’e’, kisak’e’ xb’aan li maa’usilal xqab’aanu,” ut “li Qaawa’ kixk’e chi t’ane’k li tojb’a-maak sa’ xb’een.” (Isaías 53).

Li Santil Musiq’ej ut lix rahom li Dios neke’xk’am xwankil li ch’oolej saqob’resinb’il ru. Naq naxpaab’ li Jesus, naxk’e reetal naq kuyb’ileb’ lix maak, ut chi jo’kan naxtaw li k’ojob’ank ch’oolej sa’ xch’ool naq lix kik’el li Jesus, li Ralal li Dios, kixch’aj chiru chixjunil li maak. (1 Juan 1:7). Anaqwan ch’olch’o chiru naq chixjunileb’ li neke’paab’ank re li Jesus ink’a’ te’kamq (sa’ musiq’ej), te’wanq b’an xyu’am chi junelik. (Juan 3:16). “Xb’aan naq rik’in lix mayejankil lix kamik li Kristo, ach’ab’anb’ilo, a’an a’in, kuyb’il li qamaak.” (Efesios 1:7). Li rajom li maak re lix na’leb’ li winq anajwan xk’e xna’aj jun nimla ajom re wank choq’ re li

Dios ut re k'anjelak chiru “li kirahok qe xb'een wa.” (1 Juan 4:19). Sa’ xna’aj xraab’al li ruchich’och’ ut li k’a’aq re ru re li ruchich’och’, naxra b’an li Dios ut li k’a’ru re li Dios.

Sa’ li jalam-uuch a’in jo’kan ut, naqataw naq eb’ li xul li neke’reetali li maak, wankeb’ anajwan chirix lix ch’ool. Us ta laj Satanas ink’a’ naraj xkanab’ankil lix najter ochoch, rik’in rilb’al chirix ut chiroyb’eninkil naq tixtaw jun sut chik jun li okeb’aal. Jo’kan naq li Qaawa’ Jesus naxk’e qana’leb’ naq yooqo chi yo’lek ut chi tijok; re xramb’al laj tza re naq taa’eleliq chiqu. (Santiago 4:7).

4. LI KAMK RIK'IN LI KRISTO.

4

Li jalam-uuch a'in na'aatinak chirix jun li kristiaan li kixtaw tz'aqal li tuqtuukilal ut li junelik kolb'a-ib' rik'in lix kamik li Qaawa' ut aj Kolol qe, li Jesukristo, ut jo'kan naq maak'a' chik naxnima rib' chiru "ka'ajwi"

chirix lix krus li Qaawa' Jesukristo. Sa' xk'ab'a' lix krus kamenaq li ruchich'och' choq' qe, ut laa'o kamenaqo chiru li ruchich'och'." (Gálatas 6:14). Li Jesus kikam chiru krus re naq laa'o ajwi', "tookamq chiru li maak ut toowanq chi yo'yo choq' re li tiikilal"; jun li kristiaan li kamenaq chiru li ruchich'och'. (1 Pedro 2:24). Nokotaqlaak: "kanab'omaq li Musiq'ej chixb'eresinkil li qayu'am, ut ink'a' taqatz'aqob'resi ru li rajom xch'ool li winq." (Galatas 5:16,25).

Li xaqxookil tz'ak b'ak'b'o wi' li Qaawa' Jesus chirix naq ke'risi lix t'ikr, nak'utun sa' li jalam-uuch a'in re li ch'ooolej, jo' ajwi' li ch'iich' ke'xsak' wi' chi josq'. Kik'ehe' xtojb'al rix li qamaak xb'aan naq "kok'irtesiik xb'aan li tojb'a-maak kixk'ul a'an." (Isaías 53:5). Laj Herodes ut eb' laj puub' ke'xse'e, ut chirix naq ke'xsak', ke'xk'e jun li koroon rik'in ruq' che' k'ix sa' xjolom. Sa' xna'aj xk'eeb'al xkoroon rik'in jun koroon re oor, ke'xk'e jun li che' sa' lix nim uq' - ruuchil lix b'ak'leb' ch'iich' jun li rey. Ke'xwiq'ib' rib' chiru ut ke'xse'e, ut ke'xye: "Chiwang xyu'am lix Reyeb' laj Judio!" Ke'xch'aj ut ke'risi li che' chiru, ut ke'xsak' sa' xjolom. Chirix naq ke'xse'e chi jo'kan xxutaan ut josq', ke'xk'am chi najt re taak'ehe'q chiru krus. (Mateo 27:27-31).

Wankeb' naab'al li kristiaan yeob'ileb' re li neke'tijok, neke'tz'aqon sa' li loq'laj wa'ak re li santil wa'ak, neke'xb'icha lix b'ich li Dios ut us ta jo'kan, rik'in lix b'aanuhomeb' aj maak, rajal yookeb' chixk'eeb'al wi'chik chiru krus li Ralal li Dios. (Hebreos 6:6). "Moko chixjunileb' ta li neke'yehok we "Qaawa', Qaawa'" te'ok sa' li Xnimajwal Awab'ejihom li choxa, ka'ajwi' b'an li neke'b'aanunk re li naraj lin choxahil Yuwa'." (Mateo 7:21-27).

Sa' li jalam-uuch a'in naqataw ajwi' li sek' tumin re laj Judas. Kixq'axtesi li Qaawa' Jesus ut kixk'ayi chiru oxk'aal chi tumin plaat, xb'aan naq li xraab'al li tumin kixchap xch'ool ut a'an ajwi' li kiru chixk'oxlankil. Li linterna, li kadeen, ut xkomon chik, ke'oksiman xb'aaneb' laj pleet li ke'xk'am li Jesus chi preexil chiru q'ojojin. Eb' li dado, li K'iila sut ke'oksiman choq' re li b'atz'unk, ke'oksiman xb'aaneb' laj pleet naq ke'b'atz'unk re xk'ulb'al lix t'ikr. "Neke'b'atz'unk rik'in lin t'ikr ut neke'xjek'i sa' xyanqeb' rib'." (Salmo 22:18). Ke'risi chixjunil rik'in li Jesus, a'b'an a'an ajwi' ke'xtz'eqtaana, ut ke'xye "Ink'a' naqaj naq li winq a'in taawanq choq' qarey."

Eb' li tenamit chi xjunil neke'raj xk'ulb'al chixjunil li osob'tesink rik'in li Dios, chixjunil li hab' ut chixjunil li

saq'e, a'b'an ink'a' neke'raj xk'eeb'al rib' chi k'anjelak chiru li Dios jo' Qaawa' ut aj Tzolonel reheb'. Choq' reheb' naab'al, li Dios ka'ajwi' chaab'il re tenq'ank sa' xhoonalil li ch'a'ajkilal ut li sachk-ooleb'.

"Rik'in li yok'leb' ch'iich', eb' laj pleet ke'xsak' lix tz'e ut sa' junpaat ki'el chaq kik' ut ha'." (Juan 19:33-37). Naq toj maaji' nayaab'ak li tzo' kaxlan, laj Pedro kixye oxib' sut naq ink'a' naxnaw ru li Jesus, ab'an moqon kixyot' xch'ool ut kiyaab'ak chi kaw. (Mateo 26:69-75). Ma nakach'olob' chi saqen ru naq xaq'axtesi laa ch'ool re li Jesukristo, rik'in li k'a'ru nakaye ut nakab'aanu? Malaj ut, ma nakaaxutaanak chi xyeeb'al reheb' li junch'ol? Li Jesus kixye, "Wi ani tixch'olob' chiruheb' li tenamit naq we laa'in, jo'kan ajwi' tinb'aanu chiru linchoxahil Yuwa'. Ab'an wi ani taatz'eqtaananq we chiruheb' li tenamit, laa'in tintz'eqtaana chiru linchoxahil Yuwa". (Mateo 10:32-33).

Li Jesus kixye ajwi', "Ani ink'a' naxk'am lix krus ut naxtaaqe li woq, moko k'ulub'ej ta chi wank choq' intzolom." (Mateo 10:38). Saheb' xch'ool li neke'xtaw xkolb'aleb' rib' rik'in li Pek, li Jesukristo!

5. LI ROCHOL LI DIOS.

Li jalam-uuch a'in naxk'ut li saq ru ut saqob'resinb'il ru xch'ool laj maak li kolb'il xb'aan lix naab'alil li rusilal ut li ruxtaan li Dios. Ak x'ok choq' tz'aqal santil ochoch re li Dios, rochoch li Dios, li Yuwa'b'ej, li K'ajolb'ej ut li

Santil Musiq'ej. A'an jo' naxyechi'i li Kacua' Jesucristo, "Li ani narahoc cue, a'an tixpab lin tijleb. LinYuwa' tixra ut linYuwa' ut laa'in tooxik rik'in ut toowanq rik'in". (Juan 14:23). Li Dios naroxloq'i, narosob'tesi ut naxwaklesi li winq rik'in li Jesukristo. (Lucas 1:52).

Li ch'oolej ak x'ok anajwan choq' tz'aqal santil ochoch re li Dios. Li maak ak x'isiik chaq. Sa' xna'aj li jar paay chi xul li neke'taqlaak xb'aan laj Satanas, lix yuwa'il li tik'ti', naqil li Santil Musiq'ej, li Musiq'ej re li Yaal, li wan sa' li ch'oolej. Sa' xna'aj naq a'anaq xna'aj li maak, li ch'oolej x'ok choq' jun chaq'al ru, che' malaj awimq li naruuchin, li naruuchin li Musiq'ej. A'an jo' li rahok, li sahil ch'oolejil, li tuqtuukilal, li tuulanil, li kuyuk, li chaab'ilal, li chaab'ilal, li tiikilal ut li xramb'al rib' ut jalaneb' chik li k'ulub'anb'ileb' ut neke'wulak chiru li Dios ut li winq. (Gálatas 5:22-23). Anajwan x'ok choq' jun ruq' che' li na'uuchink re li tz'aqal che' uva - li Qaawa' Jesukristo. Li muqmuukil na'leb' re li uuchink a'in, a'an naq nakana chi junajinb'il rik'in li Kristo, ut li Kristo ut li raatin neke'kana rik'in. (Juan 15:1-10). Jo' chanru naq nujenaq ut xkub'siik xha' rik'in li Santil Musiq'ej, wank xwankil chi xq'axb'al ru li xna'leb' li winq ut li rajom xch'ool, ut chi xkamsinkil. (Gálatas 5:24). Li Santil Musik'ej naxb'eresi lix yu'am, ut inc'a' naxc'ul li rajom xch'oleb li cuink. (Gálatas

5:16). Ink'a' chik nawan xyu'am rik'in li k'a'ru naril, narab'i ut nareek'a, rik'in b'an li paab'aal - xb'aan naq "naqaq'ax ru li ruchich'och' rik'in li qapaab'aal." (1 Juan 5:4). Wan xyu'am rik'in xk'ojob'ankil xch'ool ut royb'enihom ut kawresinb'il xb'aan royb'eninkil lix sutq'ijik li Qaawa' Jesukristo li nach' wan. Nawan xyu'am chixnumsinkil lix rahom li Dios, li nakana chi junelik.

«Us xaq reheb' li saqeb' ru xch'ool; te'ril ru li Yos!». (Mateo 5:8). Li rey aj David kixnaw naq li yalok q'e q'axal nim yoo chi k'ulmank sa' xch'ool a'an, us ta wan chixjunil lix b'ihomal ut lix q'AXB'ALEB' ru li xik' neke'ilok re. Kixk'e reetal lix nimal ru musiq'ejil rajb'al ru, ut kitijok, "Yo'ob'tesi jun saq ruhil ch'oolej wik'in, at Dios, ut k'e jun ak' musiq'ej ut tiik xch'ool wik'in." (Salmo 51:10). Maajun naru chixsaqob'resinkil ru lix ch'ool xjunes rib', malaj chixyiib'ankil jun saq ruhil ch'oolej, ka'ajwi' rik'in xjalb'al xk'a'uxl chi yaal nachal rik'in li Dios jo' kixb'aanu laj David, ut naxpatz' re li Dios naq tixyiib' jun saq ruhil ch'oolej rik'in. Li Dios naraj xb'aanunkil jun ak' na'leb' sa' laa yu'am. Xyiib'ankil li q'etq'etil t'ikr re laa chaab'ilal laa'at rik'in li b'alaq'il yeechi'ihom ut li kolb'a-ib', ink'a' tixk'e laa waam choq' jun k'ulub'ej re wank choq' re li Dios. Ka'ajwi' jwal ra xch'ool chetenq'ankil, xb'aan naq kixyeechi'i, "Tinhoy

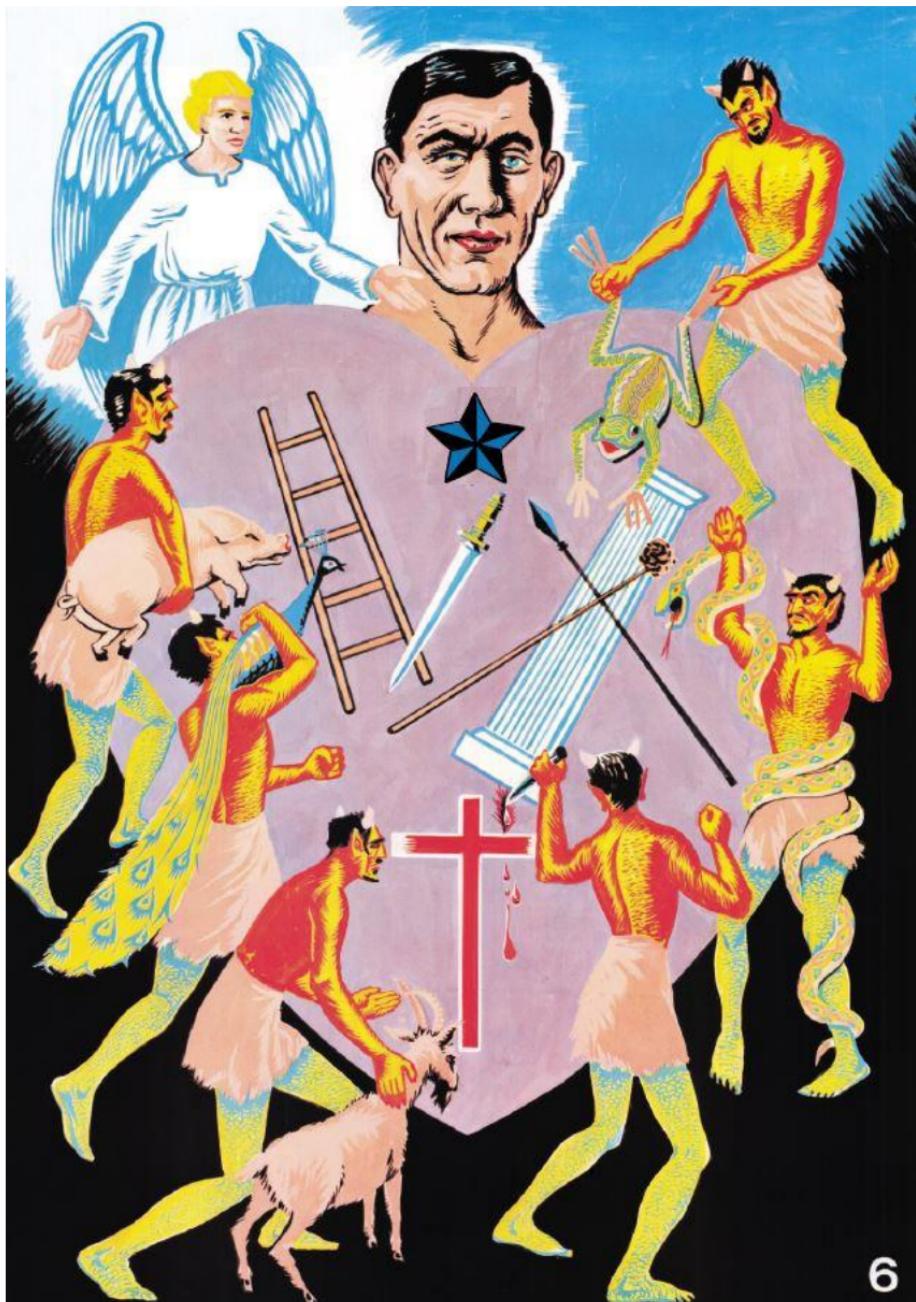
li saq ruhil ha' sa' eeb'een ut tinch'ajob'resi eerib' rik'in chixjunileb' lee pak'b'il yos ut chixjunil chik li k'a'aq re ru li xextz'ajni. Tink'e eere jun ak' ch'oolej ut jun ak' na'leb'. Tinwisi lee ch'ool li q'etq'et jo' pek, ut tink'e eere jun ch'oolej aj ab'inel. Tink'e limmusiq' aawik'in ut tink'e reetal naq taapaab' linchaq'rab' ut taapaab' chixjunil li chaq'rab' xink'e aawe". (Ezequiel 36:25-27). A'an a'in li resilal li Ak' Chaq'rab' li kixk'e qe li Dios sa' xk'ab'a' li Ralal, li Jesukristo.

Sa' li jalam-uuch a'in naqak'e ajwi' reetal naq li anjel naxk'ut wi'chik rib'. Eb' li anjel xaqab'anb'ileb' re "xk'aak'alenkileb' li neke'roxloq'i li Qaawa' ut xkolb'aleb' chiru li xiwxiw." (Salmo 34:7; 91:11; Daniel 6:22; Mateo 2:13; 13:39; 18:10; Hechos 5:19; 12:7-10).

Na'ilman ajwi' laj tza sa' li jalam-uuch a'in, xaqxo nach' rik'in li ch'oolej, chanchan naq yoo chirilb'al jun hoonal re ok wi'chik sa' li rochoch junxil. Sa' xk'ab'a' a'in, nokoo'e'xq'us naq «yo'onqex, yo'on wanqex! Li xik' na'ilok eere, a' laj Tza, yook chi sutq'iik chi xsik'b'al ani tixnuq', jo' jun kaqkoj japjo re». (1 Pedro 5:8). K'iila sut naxk'ut rib' jo' jun anjel re saqen, yoo chixyalb'aleb' rix li ralal xk'ajol li Dios li ink'a' neke'k'oxlak rik'in li rajom li ruchich'och' a'in, yoo

chixyalb'al xq'e, rik'in lix b'alaq'il na'leb',
chixb'alaq'inkileb' ajwi' lix tenamit sik'b'il leb' ru xb'aan
li Dios. A'b'anan, wi naqaq'etq'eti qib' chiru laj tza,
a'an taa'eleliq chiqu. (Santiago 4:7).

6. LI CH'OOLOO AALEB' UT JACHIN RU.

6

A'in li rahil jalam-uuch re jun li winq li yoo chi q'ajk chirix, jun aj sutq'iik chirix. Jun li xnaq' ru yoo chi ok chi tz'ape'k, li naxk'ut naq yoo chi ok chi tiq ut chi wark sa' lix yu'am jo' kristiaan, ut li jun chik xnaq' ru yoo chi

ilok chi maak'a' xxutaan, yoo chixb'aanunkil li rahok rik'in li ruchich'och'. Li saqen chi sa' x'oso', ut eb' li jalām-uuch sa' xch'ool, li neke'xk'ut lix kawresinb'il na'leb' re xnumsinkil li rahilal rochb'een li Kristo, xe't'ane' ut ink'a' chik tiikeb' ru. Sutsu xb'aaneb' li aaleek li yoo chixkanab'ankil rib' chi timil timil ruuchil xramb'aleb'. Sa' xna'aj rab'inkil lix yaab' xkux li Dios anajwan na'ok chirab'inkil lix b'alaq'il na'leb' laj tza ut lix b'alaq'il yeechi'ihom. Us ta maare toj yoo chi xik sa' li iglees, ut naxmuq li rajom xch'ool chirix li k'a'aq re ru re li ruchich'och' rub'el jun paay chi paab'aal, li rahok choq' re li Dios x'oso' sa' xch'ool. Ak x'ok chi ink'a' naxk'uub' rib', xaqxo chi xaqxo sa' xyanq wiib' li b'e. Na'ok chi b'atz'unk rik'in li k'a'aq re ru re li ruchich'och', ut ka'ajwi' naxb'aanu rib' naq naxra li Dios. Li chahim sa' xch'ool, li reek'ob'aal ch'ookej, na'ok chi q'unb'esiik. Li krus ink'a' chik nak'ame' chi se'se' ru, na'ok b'an choq' jun li iiq ink'a' k'ulub'anb'il ut aal. Na'ok chi q'unb'esiik lix paab'aal, naxkanab' aatinak rik'in li Dios sa' tijok, ink'a' chik naxk'e xch'ool ut ink'a' naxk'e xch'ool chirix chan ru wan lix ch'ool ut timil timil naxk'e xna'aj laj tza li yoo chiroyb'eninkil chirix lix ch'ool. K'a'jo' wi'chik nawulak chiru wank rik'ineb' li winq aj maak chiru wank rik'ineb' li tz'aqal ralal xk'ajol li Dios.

Li pavo real, li naxk'utb'esi li q'etq'etil, na'ok chixsik'b'al wi'chik jun li b'e re ok. Maare xsach sa' xch'ool naq kikole' yal rik'in li usilal, ut na'ok choq' jun kristiaan li naxnimob'resi rib'. Li rajom li uk'ak naxtoch' li okeb'aal ut naraj ok. Maare sa' jun li hoonal jwal aajel ru. Maare sa' xyanqeb' li ramiiw aj maak, b'ar wi' naxutaanak naq nak'oxlaman naq jalan, jun li q'un xmetz'ew, malaj ink'a' naru chi wank rik'ineb' li komon, naq laj tza naxye re naq li jun hoonal a'in ink'a' tixrahob'tesi lix musiq'ejil yu'am. Eb' li na'leb' ut li rajom li moko musiq'ejil ta neke'xk'e rib' chi eek'asiik. Maare na'ok xsahob'resinkil xch'ool rik'in li tz'ajnil b'atz'unk. Naril chi k'iila sut rik'in sahil ch'oolejil li jalama-uuch li ink'a' us, ut naxtaw xsahil li komonil li ink'a' us. Naxik sa'eb' li b'atz'unleb'aal, li maa'us aj ruchich'och'il b'atz'unk, naxk'e sa' xch'ool li na'leb' aj maak re laj tza li naxye re naq a'in lix na'leb' li winq ut naq jun li maak moko tz'aqal ta re ru.

Relik chi yaal, ink'a' naru taqaram wi eb' li k'iche' xik'anel xul re li maa'usilal ut li maa'us aj na'leb' neke'xik'an sa' xb'een li qajolom, a'b'an wan qamaak wi naqakanab'eb' chiqataqlankil ut chixyiib'ankil lix k'uuleb'aaleb' sa' li qach'ool, ut neke'xk'e chi yo'laak lix maa'us aj b'aanuhomeb'. Wi naqak'e re laj tza li qach'ina uq'ej, ch'olch'o naq tixchap chixjunil li uq'ej,

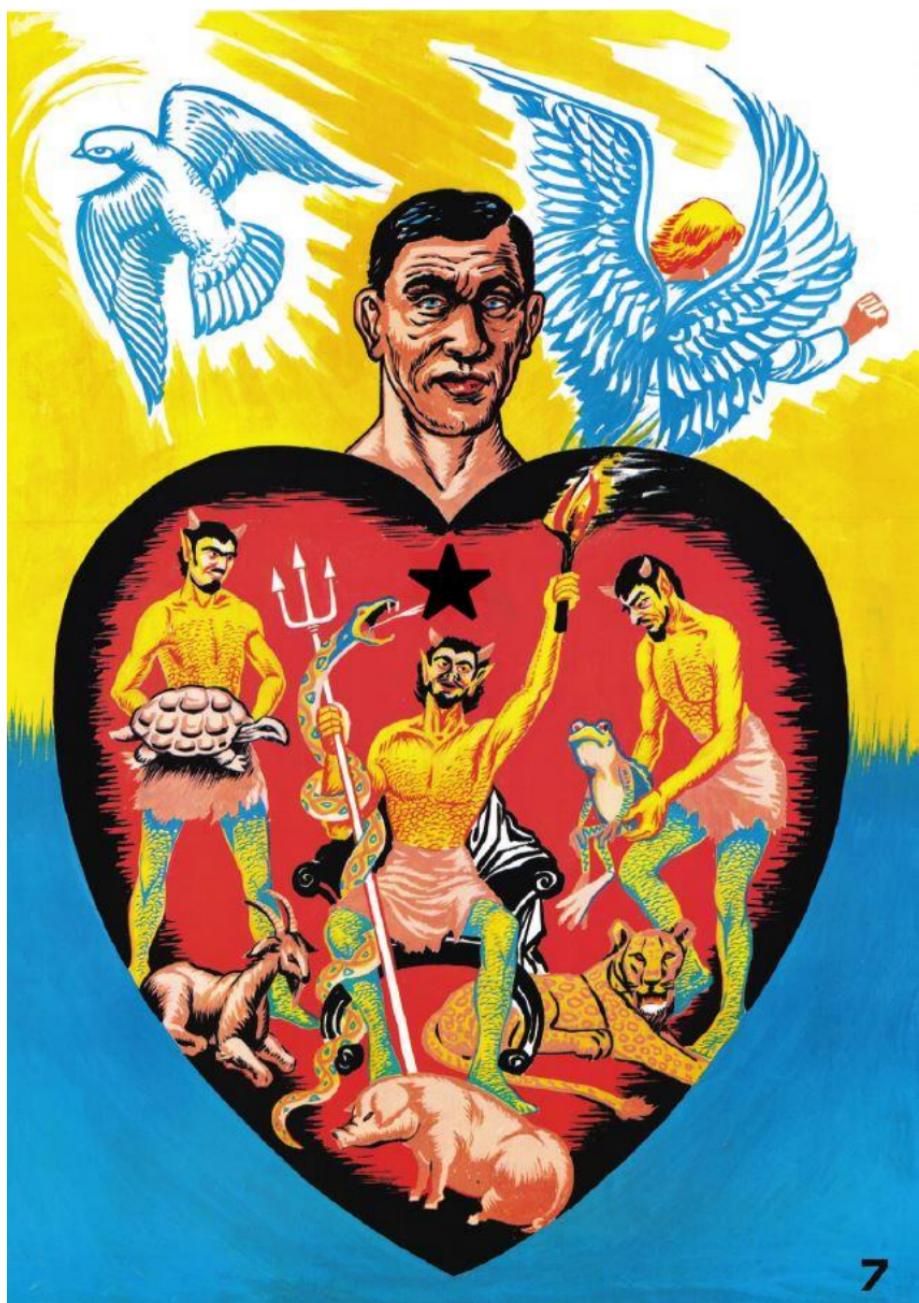
ut tixb'eresi li aamej ut li musiq'ej sa' li xb'alb'a li junelik nakana. Jo'kan naq lix tz'aqal q'usuk li Dios choq' qe, a'an naq ink'a' taqatz'eqtaana li rajom li saajilal ut ink'a' toob'atz'unq rik'in li maak, maak'a' naxye chan ru naq taachalq. Aanilanqex rik'in li Jesus, laj kolol ut aj kolol rix.

Li winq li na'ilman sa' li jalam-uuch a'in chixsak'b'al li ch'oolej rik'in jun li puñal, na'aatinak chirixeb' li neke'se'ek ut neke'xq'et li kristiaanil paab'aal. Rik'in lix b'alaq'il raatinob'aaleb' ut lix tz'uunal reheb' li neke'se'ek neke'xsak' ut neke'xsak' li raameb' li kristiaan - li q'etq'etil li ink'a' naru naxkuy jun li ch'oolej jachjo ru. Na'ok chi xiwak chiruheb' li winq chiru li Dios ut xb'aan xxiw li k'a'ru tixye ut tixb'aanu li winq, na'ok choq' moos reheb' li winq, ut naxnajtob'resi rib' rik'in li Dios. Li josq'il ut li maa'usilal neke'xk'ut rib' sa' xhoonalil li ch'a'ajkilal ut li q'etq'etil, ut neke'xmin ruheb' chi ok. Li maa'us aj k'anti' a'an re li q'etq'etil, li nak'utun naq jalaneb' chik neke'el chi us ut neke'usa, taa'ok chi q'unb'esiiik xch'ool chi maak'a' xyeeb'al. Wi nak'eeman xyijach li hoonal, tixte li okeb'aal re li xik' ilok ut li q'etq'etil.

K'a'jo' naq moko ch'a'aj ta naq li rahok re li tumin taa'ok sa' li qach'ool wi ink'a' naqapaab' lix q'usum li

Qaawa' Jesus naq naxye, "Chexyo'leq ut chextijoq re naq ink'a' tex'ok sa' li aaleek." (Mateo 26:41). "Ani naxk'oxla naq xaqxo chi kaw, us raj naq tixk'e reetal naq ink'a' taat'ane'q." (1 Corintios 10:12). Tento taqak'e chiqix chixjunil li kolb'a-ib' aq'ej naxk'e qe li Dios, re naq tooruuq chi xaqliik chiru lix maa'us aj b'alaq' laj tza. (Efesios 6:11-18).

7. LI CH'OOOL LI CHAQ'RAB', MALAJ LI CH'OOOL LI CH'OLOB'.

7

Li jalam-uuch a'in naxk'utb'esi chan ru wan li raam li
winq li sutq'iik chirix, li chirix naq kiwan junxil sa' lix
saqen li Dios ut kixyal lix maatan li choxa ut kixk'ul lix

K'ihaleb' li Santil Musiq'ej, kixkanab' lix paab'aal. (Hebreos 6:4). Naxk'ut ajwi' chan ru wan junaq li winq li maajun wa xjal xk'a'uxl chi moko xk'e lix yu'am chiru li Dios, us ta li yaalil na'leb' re li Evangelio, li "Chaab'il Esilal" nayeeman re, ak yeechi'imán ut k'utb'il chiru. Jun winq li q'etq'et naq li Dios na'aatinak rik'in, q'axal wi'chik taa'ok chi q'etq'eto'k us ta maak'a' rajb'al naq naxyal xq'e chixjalb'al rib'.

Li Jesus ajwi' kixch'olob' lix wanjikek' li neke'sutq'i chirix naq kixye, "Naq na'el chaq jun li maa'us aj musiq'ej rik'in junaq winq, naxik chiru chaqi ch'och' chixsik'b'al b'ar taahilanq wi'. Wi ink'a' naxtaw jun, naxye sa' xch'ool, 'Tinsutq'iíq sa' wochoch.' Jo'kan ut, nasutq'i ut naxtaw li ochoch chi saq ru ut chi ch'olch'o ru. Toja' naq na'elk ut naxk'am chaq wuqub' chik li musiq'ej li q'axal yib'eb' ru chiru a'an, ut neke'chalk chi wank aran. Jo'kan ut, naq ak xraqe' chixjunil, li kristiaan a'an wan sa' jun li wanjik jwal yib' ru chiru li kiwan wi' sa' xtiklajik." (Lucas 11:24-26). "Li k'a'ru ke'xk'ul naxk'ut naq yaaleb' li jaljookil ru aatin; 'Jun li tz'i' nasutq'i rik'in li K'a'ru x'el chaq' ut 'Jun li xul li ak ch'aje'k nasutq'i chi b'atz'unk sa' li pojtz'.' (2 Pedro 2:22).

Eb' li Loq'laj Hu a'in neke'xch'olob' chi saqen ru chan ru wan li raam jun li q'etq'et malaj laj maak li ink'a' naxjal xk'a'uxl. Li maak rik'in chixjunil lix b'alaq'il na'leb' xchal wi'chik re kanaak ut xjolominkil li ch'oolej. Us ta li rilob'aal naxk'utb'esi, sa' junpaat, chan ru li raam. Li Santil Musiq'ej, li q'unal paloma a'an, teneb'anb'il chi elk sa' li ch'oolej, jo' chanchan naq li maak ut li Santil Musiq'ej ink'a' neke'ru chi wank sa' komonil. Ink'a' naru naq li ch'oolej a'anaq jun santil ochoch re li Dios ut sa' li hoonal ajwi' a'an jun muqmuukil na'ajej choq' re laj Satanas. Li anjel, li Raatin li Dios, tento taa'elq chi raho'k xch'ool. Toj yoo chirilb'al chirix, chiroyb'eninkil naq maare toj tixjal xk'a'uxl jo' li alalb'ej sachenaq, li "kiraj raj naq taaruuq tixnujob'resi rib' rik'in li b'olotz' oq ke'xwa' li xul, a'b'an maajun kik'ehok re k'a'ruhaq re xtekankil. Sa' xraqik, kichalk sa' xch'ool ut kixye: «Tinwakliiq ut tinxik rik'in linyuwa' ut tinye re: «At inyuwa', xinmaakob'k chiru li Yos ut chawu laa'at». Ink'a' chik ink'ulub' naq tink'ab'a'iil aawalal» (Lucas 15:16-20). Li yuwa'b'ej, naq kiril li ralal ra xch'ool, kixkuy xmaak ut kixk'ul chi sa sa' xch'ool.

Li ch'oolej sa' li jalam-uuch a'in maak'a' naxk'ut reetalil li tz'aqal jalb'a-k'a'uxlej, maak'a' li sutq'iik rik'in li Dios, maak'a' xsik'b'al li kuyuk maak chi roq li Jesus.

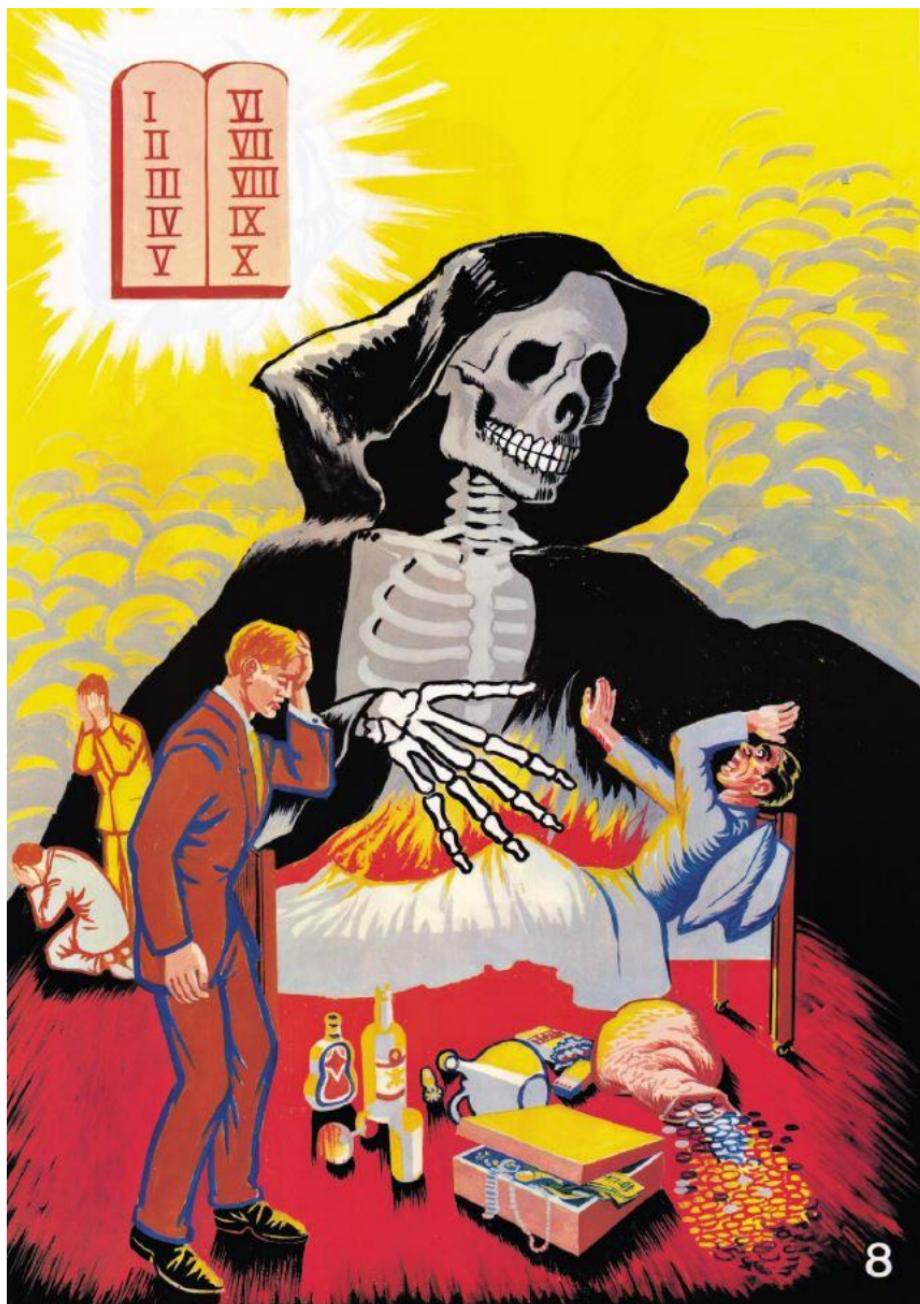
Li reek'ob'aal xch'ool chanchan naq k'atb'il rik'in jun li q'axal q'un ch'iich' ut ch'anch'o. Wan xxik a'b'an ink'a' naru chirab'inkil lix yaab' xkux li Jesus li yoo chi tz'aamank. Wan xnaq' ru a'b'an ink'a' naru chirilb'al li jul maak'a' roso'jik re xb'alb'a li teeto chi nim chi roq. Ink'a' chik naxutaanak naq ink'a' naxkanab' xb'aanunkil li xmaak. Laj Satanas ak x'ok chi awa'b'ejink sa' xch'ool ut k'ojk'o jo' jun rey sa' lix k'ojarib'aal. Naru naq toj tixnima rib' rik'in naq chaab'il ut oxloq'inp'il chiru li rilob'aal, rik'in naq wan rilob'aal jo' aj paab'anel, chanchan jun li muqleb'aal kamenaq saq ru "li chaab'il rilb'al chirix a'b'an nujenaq rik'in b'aqel ut kamenaq li yoo chi q'aak'o'k chi sa'." (Mateo 23:27).

Lix yuwa' li tik'ti' naxk'ul xna'aj li Musiq'ej re li Yaal. Li junjunq chi xul, li junjunq chi maak naxik rochb'een jun li maa'us aj musiq'ej ut maa'us aj musiq'ej li jalan wi' ut naxk'ul li raam. Us ta taaraj raj xkolb'al rib' chiruheb' li maa'us aj rahob'tesinel a'in, neke'xk'e chi b'ak'e'k. "Wi ani tixq'et li xChaq'rab' laj Moisés, taakamsiiq chi maak'a' toq'ob'ank-u, wi taak'eemanq xmaak, rik'in wiib' malaj naab'al chi testiiw. Jo'kan b'i', k'aru tixk'ul li ani naxtz'eqtaana li Ralal li Yos? Li ani naxk'e reetal lix kik'el lix sumwank li Dios li kixsaqob'resi ru chiru li maak, jo' jun li k'a'aq re ru moko tertio ta xtz'aq? Li ani

naxhob' li Musiq'ej re li usilal? Yal k'oxlahomaq k'a'jo' wi' chik li tojb'a-maak li tixk'ul!". (Hebreos 10:28-29; 2 Pedro 2:1-14).

Ma tento naq li jalam-uuch a'in tixk'ulub'a rib' rik'in chan ru wan laa waam, raarookil wamiiw, yaab'aq chiru li Dios chi maak'a' aak'a'uxl, chalen chaq sa' xchamal laa waam. "A'an naru, anajwan ut junelik, chixkolb'aleb' li neke'chal rik'in li Dios rik'in a'an". (Hebreos 7:25). A'an wan ajwi' xwankil ut wan xch'ool chixkuyb'al chixjunil li maak, wi tatchalq sa' tz'aqal jalb'a-k'a'uxlej. A'an naru tixram laj tza ut chixjunileb' lix maa'us aj musiq'ej, ut taarisiheb' chaq sa' laa waam, wi ka'ajwi' wan aach'ool chixkanab'ankil chixb'aanunkil. Chalqex jo' li winq saqlep rix li kichal rik'in li Jesus ut kixye, 'Wi taawaj, naru tinch'ajb'resi.' Li Jesus kinujak rik'in toq'ob'ank-u, ut kixye' li ruq' ut kixtoch'. 'Nawaj tz'aqal,' chan naq kixsume. 'Ch'ajob'resiiq aawib'! (Marcos 1:40-41). A'b'an wi toj yookat chi q'etq'eto'k, ut nakaara li aak'ab' chiru li saqen, maak'a' chik li yo'onink, maak'a' li tenq', xb'aan naq yookat chixsik'b'al ru li kamk ruuchil li yu'am - "li maak naxtoj lix tojb'al rix - li kamk." (Romanos 6:23).

8. LI RAQB'ANB'IL AATIN RE LI AJ MAAK.

8

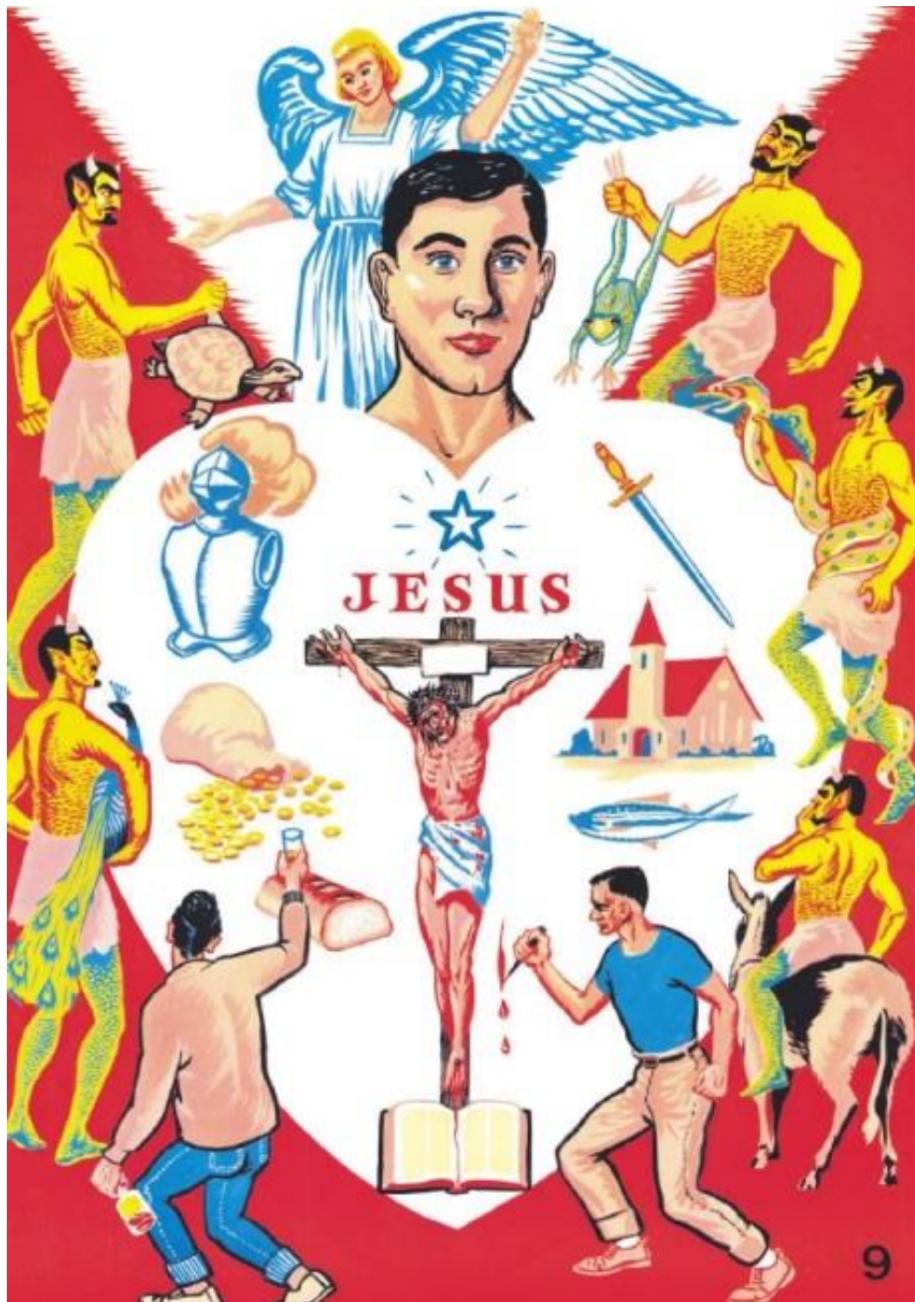
Arin naqataw li aj maak li q'etq'et li kixk'e chi uxmank li k'uub'ank re xtaaqenkil li Kristo. Yoo chi nach'ok rik'in li kamk; maare nujenaq lix tib'el rik'in rahilal ut nujenaq li raam rik'in xxiw li kamk. Li kamk (li b'aqlaq

ch'iich') xchal sa' jun hoonal ink'a' oyb'eninb'il ut ink'a' naraj. Eb' li b'alaq'il sahil ch'oolejil re li maak xe'sach, ut li xuwajel yaalil na'leb' re li nimla ut xiwxixw xtz'aq li maak anajwan tento taanumsimanq. Li rahilal re xb'alb'a yoo chi ok chi tz'aqal yaal choq' re. Us ta anajwan naraj tijok, naxtaw naq ink'a' naru chi aatinak rik'in li Dios li kixtz'eqtaana lix rahom chiru naab'al chihab'. Eb' li ramiiw neke'xuwak chi xaqlilik chixk'atq lix ch'aat, ut lix maak'a'il raatineb' re xk'ojob'ankil xch'ool ink'a' naru chixtenq'ankil anajwan. Lix b'ihomal ink'a' naru chixnajtob'resinkil lix yu'am, chi moko chixkolb'al lix aamej, chi moko chixkub'sinkil lix rahil lix aamej. Naxtaw naq ink'a' naru xk'eeb'al xch'ool rik'in li Dios xb'aan naq laj tza ink'a' naxk'e xhoonal re xb'aanunkil.

Chixjunil li k'a'ru kixra ut kiwan wi' junxil, chanchan naq naxse'e. Us ta lix k'anjal, laj tij malaj laj jolominel re li iglees li ink'a' naru xpaab'ankil, maare ink'a' kolb'il rix, ink'a' naru chixtenq'ankil anajwan, xb'aan naq kixtz'eqtaana lix rahom li Dios ut ki'ok rub'el lix raqb'a-aatin. Na'ok xk'eb'al reetal naq «xuwajel li t'ane'k sa' ruq' li yo'yookil Yos!» (Hebreos 10:31). Kiroyb'eni chaq naq tixk'e lix yu'am re li Dios naq us choq' re, malaj sa' lix ch'aat re kamk, a'b'an anajwan naxtaw naq jwal najt xnumik. K'iila mil chi tenamit neke'kam

sa' junpaat, chi maak'a'eb' xhoonal re sutq'iik rik'in li Dios sa' lix ch'aat re kamk. Jo'kan naq aajel ru naq toosutq'iil rik'in li Dios naq toj nach' wan. Sa' xna'aj rab'inkil li raatin li Dios li naxk'ojob' xch'ool ut naxkol, li aj maak a'in li yoo chi kamk li kixtz'eqtaana lix kuyb'al xmaak ut lix rahom li Dios chiru lix yu'am anajwan tento taarab'i lix yaab' xkux lix Raqol Aatin. A'an li Kolonel li kixtz'eqtaana li naxye: "Elenqex wikk'in, laa'ex li wankex rub'el xmajewankil li Dios! Ayuqex sa' li xam li junelik kawresinb'il cho'q re laj tza ut eb' li x'ánjel!". (Mateo 25:41). "Tento naq jun sut taakamq li junjunq, ut chirix a'an taaraqmanq aatin sa' xb'een xb'aan li Dios." (Hebreos 9:27).

9. LI CH'OOOL LI VIKTORIO.

9

Li jalam-uuch a'in naxk'utb'esi jun li kristiaan li nakana chi tiik chi paab'ank ut naxq'ax ru li rahil yale'k ut li aaleek. Naq yoo chi aaleek chi yalaq b'ar, kaw rib' ut naxkuy toj sa' roso'jik, ut na'el chi uub'ej sa' xk'ab'a' li

Jesukristo. Moko ka'aj tawi' x'ok sa' li aanilak reheb' laj paab'anel, ink'a' naxkanab' b'an xb'aanunkil, yook b'an chi aanilak chi anchal xch'ool, «k'ojk'o li rilob'aal rik'in li Jesus, li k'ojk'o wi' li qapaab'aal chalen sa' xtiklajik toj sa' roso'jik». (Hebreos 12:1-2).

Laj Satanas rik'in chixjunileb' lix maa'us aj musiq'ej naxsut li ch'ooolej aj paab'anel, ut naxyal xq'e chi ink'a' na'el chi us chixk'amb'al li ralal xk'ajol li Dios sa' li b'e ink'a' us. Nak'utunk ajwi' li q'etq'etil, li xraab'al li tumin, li tz'i'b'eetalil na'leb' ut jalan chik li na'leb'. Sa' xna'aj li kaqkojl, anajwan naqil jun li b'uur, xb'aan naq k'iila sut li maak nachal qik'in chi jalan chik chan ru, ut naxmuq rib' sa' jalan chik reetalil malaj k'ab'a'ej. A'b'an li kristiaan li yoo chi k'aak'alenk naxnaw naq a'an li maak us ta nachal sa' xjalam-uuch li paab'aal, malaj jo' jun anjel re saqen, xb'aan naq li Raatin li Dios ut li Santil Musiq'ej neke'xk'am sa' li yaal. Jun winq, chapcho jun sek' li viin sa' jun ruq', naxajok chixsutam li kristiaan ut naxyal xq'e chixyalb'al rix rik'in li b'alaq'il sahil ch'ooolejil re li ruchich'och'. Ab'an, maak'a' na'ok wi' sa' xb'een li kristi'aan li ak xq'axtesi rib' chiru li Yos, xb'aan naq ak xkamsiik rochb'en li Kriist jo' chanru li maak ut li rajom li ruuchich'och'. Li xcab' winq sa' li jalam-uuch, yoo chixsak'b'al li kristiaan rik'in jun li puñal. Li majewank, li wech'ok-ib', li q'etq'etil ut li

xib'esink rik'ineb' li ink'a' neke'paab'an - ut jwal naab'al sut rik'ineb' li neke'k'ab'a'iik aj paab'anel - junelik yookeb' chixsak'b'al xch'ool li tz'aqal aj paab'anel. Ab'an ink'a' narab'i li neke'xye li poyanam ut ka'ajwi' naxk'e xch'ool chirix li naxye li Yos. Najultiko' re li raatin li Jesus. "Us xaq eere naq texhob'e'q ut texrahob'tesiiq ut te'xye chixjunil li maa'usilal tik'ti' cherix xb'aan naq laa'ex intaaqenkil. Chisaho'q eech'ool ut chisaho'q eech'ool, xb'aan naq k'uulanb'il jun nimla q'ajkamunk cho'q eere sa' choxa". (Mateo 5:11-12).

Li qamaak ut laj tza, rajlal yookeb' chixyalb'al xq'e chi anchaleb' xch'ool chixjachb'al ru li kristiaan rik'in lix rahom li Dios. A'b'an rik'in xnimal xsahil xch'ool ut xnawom xch'ool naru chixyeeb'al chi yaal, "Ani b'i naru taajachoq qe rik'in lix rahom li Kristo? Ma naru tab'i' li ch'a'ajkilal, li ch'a'ajkilal, li rahob'tesink, li we'ej, li neb'a'il, li xiwxiwil malaj li kamk?" (Romanos 8:35). "Ink'a', sa' chixjunil li k'a'aq re ru a'in tz'aqal qaq'axok-u sa' xk'ab'a' li kirahok qe!" (Romanos 8:37). Rik'in naq ak xk'e chixjunil lix kolb'a-ib' aq'ej li Dios, naru chixkuyb'al lix q'etq'etil laj tza, naq taachalq li maa'us aj kutan, ut chirix xpleetinkil toj sa' roso'jik. Toj tixchap lix na'aj rik'in li Jesukristo, li ki'el chi uub'ej sa' xb'een li jar paay chi yale'k ut aaleek. Rik'in a'an tento raj naq

too'elq chi uub'ej ut taqak'ul jun li loq'laj koroon li maajun wa taasachq lix saqenkil. (Efesios 6:10-18; 1 Pedro 5:4).

LI CHAHIM re li xna'leb' ch'olch'o ru ut saqenk ru. Nujenak lix ch'ol chi pabal ut nujenak riq'uin li Santil Musik'ej. Li anjel, jo' li Raatin li Dios, naxjultika re li b'ihomal re osob'tesink k'eeb'il reheb' li neke'xq'ax ru li q'axok-u ut neke'xkuy toj sa' roso'jik. "Reheb' li te'elq chi uub'ej tink'e xk'ulub'eb' chixwa'b'al li ru li che' re li yu'am li na'uuchin sa' lix Awimq li Dios." "Eb' li neke'el chi uub'ej sa' li q'axok-u ink'a' te'rahob'tesiq xb'aan li xkab' kamk." "Li te'elq chi ub'ej tink'e b'ayaq li muqmuukil maná reheb'. Tink'e ajwi' reheb' li junjunq jun saqi pek tz'iib'anb'il wi' jun ak' k'ab'a'ej". "Reheb' li neke'el chi uub'ej, li neke'kana toj sa' roso'jik chixb'aanunkil li nawaj laa'in, tink'e li wankilal li kink'ul rik'in lin Yuwa'." "Eb' li te'elq chi ub'ej te'tiqib'aaq jo' a'in rik'in saqi aq'ej, ut ink'a' tinwisi li xk'ab'a'eb' sa' xhuheb' li yo'yookeb'. Chiruheb' lin Yuwa' ut chiruheb' lix anjel tineye chi k'utk'u naq weheb'." "Li ani taa'elq chi uub'ej tink'e cho'q xaqxookil pek sa' rochoch linYos, ut maajoq'e tixkanab' aran". "Reheb' li te'elq chi uub'ej tink'e xk'ulub'eb' chi chunlaak chiwix sa' lin

k'ojarib'aal, jo' chanru naq xinq'axok u ut anajwan chunchuukin chixk'atq lin Yuwa' sa' lix k'ojarib'aal." (Apocalipsis 2:7,11,17,26; 3:5,12,21).

LI CH'A'AJKILAL RE LI TUMIN naxk'ut naq moko ka'aj ta wi' li raam, jo'kan ajwi' lix tumin k'eeb'il re li Dios. Sa' xna'aj xsachb'al lix tumin, yoo chixtenq'ankileb' li neb'a', chixk'eeb'al lix lajetqil (li lajeeb' raqal re lix k'ulub') ut li mayej malaj chixjunil ajwi' li k'a'ru re, re li Dios, yoo chiroksinkil chixjunil choq' re xloq'al li Dios.

LI WA UT LI KAR naxk'utb'esi naq saq ru li xyu'am ut naxkuy rib'. Incßaß naxpoß ru lix yußam riqßuin li cßahil haß chi moco riqßuin xtzacanquil li tzacaêmk tzßakal. (Hechos 15:20). Ink'a' naxsach lix tumin, chi moko naxsach lix tib'el (a'an lix santil ochoch li Dios), rik'in xse'enkil malaj xsik'b'al li si' chi yalaq chan ru, chi moko naroksi li b'an malaj li b'an li naxk'e li rahilal. Naxwa' li chaab'il tzakahemq, li saq ru ut li naxk'e qametz'ew. Lix ch'ool a'an x'ok choq' rochoch li tijok. Naxik ajwi' sa' li k'anjel re li iglees rajlal ut rik'in oxloq'ink, sa' li jar paay chi kutan ut chiru li jar paay chi na'leb'. Naxra li tijok, ma sa' li iglees malaj rik'in lix junkab'al, malaj sa' lix warib'aal, xb'aan naq naxnaw

naq jun kristiaan ink'a' naru chi k'iik wi ink'a'
na'aatinak rik'in li Dios sa' tijok.

LI HU TEETOL naxk'ut naq li Santil Hu a'an jun li hu teeto choq' re, ut naxyaab'asi ut naxtzol wulaj wulaj, naxtaw xna'leb' ut xmetz'ew, yu'am ut saqen, ut maak'a' rajlankileb' li b'ihomal chi sa'. A'an x'ok choq' jun saqen re xb'eresinkil ut jun yok'leb' ch'iich' li naxq'ax ru wi' laj tza. A'an li musiq'ejil tzakemq rajlal kutan choq' re lix aamej, li ha' re xraqb'al lix chaqik re, jun li b'atz'unk b'ar wi' tixch'aj rib', ut jun li lem b'ar wi' naril rib'.

Naxra xk'amb'al lix krus, xb'aan naq naxnaw naq maak'a'aq li q'ajkamunk wi maak'a' li krus. Jo' naxnaw naq kiwakliik chi yo'yo rochb'een li Kristo re naq taawanq jun ak' yu'am, naxk'e xch'ool chirix li k'a'aq re ru wan sa' choxa, ut naxk'e xch'ool chirix li k'a'aq re ru wan aran, ut ink'a' chirix li k'a'aq re ru arin sa' ruchich'och'. (Colosenses 3:1-2). A'an kawresinb'il chixk'ulb'al li Yos, ut chanchan jun li che' namoq chire li nima'; li na'uuchink sa' xq'ehil. (Salmo 1:3). A'an chanchan ruk' li tz'akal che' li na'uchin chi nabal. Inc'a' naxnau lix xiu li cämc xban nak lix tz'akal xrahom li

Dios li quixc'ul xban li Santil Musik'ej, a'an quinujoc re
lix ch'ol.

10. LI LOQ'AL CH'OO.

10

Li Jesus kixye, "Laa'in li wakliik chi yo'yo ut li yu'am. Ani napaab'ank we, yo'yooq usta taakamq; ut yalaq ani yo'yo ut napaab'ank we, ink'a' taakamq". (Juan 11:25-26). "Li ani na'ab'ink re li waatin ut naxpaab' li

kitaqlank chaq we, wank xyu'am chi junelik. Ink'a' taaraqmanq aatin sa' xb'een, ak x'elk chaq sa' li kamk ut x'ok sa' li yu'am". (Juan 5:24). Li kamk maak'a' naxk'am chaq li xiw chi moko li tojb'a-maak choq' re li kristiaan. "Xsache' li kamk; tz'aqal li q'axok-u! At kamk, b'ar wank laa q'axok-u? At kamk, b'ar wan laa wankilal chi rahob'tesink? B'anyox re li Yos li nak'ehok qe li q'axok-u sa' xk'ab'a' li Qaawa' Jesukriist!". (1 Corintios 15:54-57).

Li ani kiwank ut kib'eek rik'in li Yos ink'a' naxxuwa li kamk. Naq taawulaq xq'ehil naq taakamq, taaxik chi sa sa' xch'ool, jo' naxye li Apostol aj Pablo, "K'a'jo' naq nawaj xkanab'ankil li yu'am a'in ut wank rik'in li Kristo, a'an jun li na'leb' jwal chaab'il wi'chik." (Filipenses 1:23).

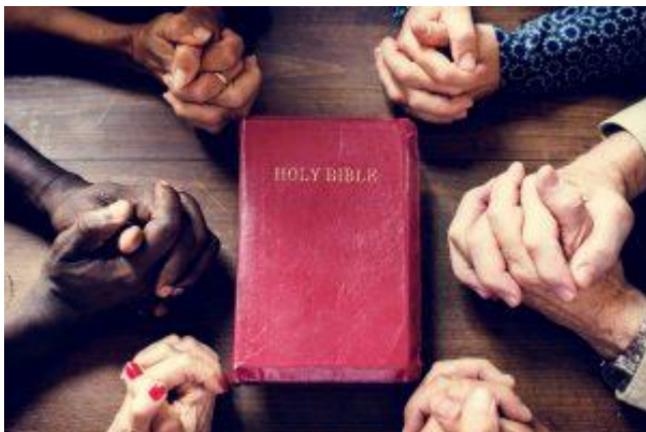
Jun li kristiaan naraj rilb'al li rilob'aal li Jesus, li kikam choq' re ut kixtoj lix tz'aq lix maak chiru li krus. Li Santil Musiq'ej naxjultika ajwi' re li raatin li Jesus, "Matk'oxlak ut matpo'resiik aach'ool. Chepab li Dios ut chepab ajcui' laiin. Wankeb' naab'al li ochoch sa' rochoch lin Yuwa'... Tinsutq'iil ut tatink'am wik'in, re naq tatwanq b'ar wi' wankin laa'in." (Juan 14:1-4). "Li k'a'ru maajun wa kiril chi moko kirab'i, li k'a'ru maajun wa kixk'oxla naq taaruuq taak'ulmanq, a'an tz'aqal li

k'a'ru kixkawresi li Dios choq' reheb' li neke'rahok re." (1 Corintios 2:9). Maak'a' junaq aatinob'aal sa' li ruchich'och' li naru wi' junaq chixch'olob'ankil malaj chixch'olob'ankil lix chaq'alil ru li choxahil tenamit kawresinb'il choq' reheb' li neke'b'eek sa' roq ruq' li Qaawa' Jesukristo arin sa' ruchich'och'.

Sa' xna'aj li xuwajel b'aqlaq ch'iich' (li kamk), li anjel malaj lix taql li Dios na'ilman sa' li roso'jik jalam-uuch a'in. Yoo chiroyb'eninkil naq tixk'am wi'chik li saq ruhil musiq'ej rik'in li Dios. Li aamej ut li musiq'ej neke'ach'ab'aak chiru lix tz'alam li tz'ejwalej li nakam, ut neke'taqe' sa'eb' li okeb'aal re choxa li teeto rik'in li Jesus li naxra ut li kikam choq' re chiru li krus. Jun sahil k'ulunik naroyb'eni chiru li Dios b'ar wi' nak'ule' xb'aan lix Qaawa' ut aj Tzolonel rik'in li aatin a'in re nimank-u, "Chaab'il xab'aanu, at chaab'il aj k'anjal ut tiik aach'ool! Okan ut wotz lin sahil ch'oolejil!" (Mateo 25:21). Laj Satanas maak'a' chik xwankil sa' xb'een, xb'aan naq «kikamk li neb'a' ut kik'ame'k xb'aaneb' li ánjel chi k'ojlaak chixk'atq laj Abraham sa' li ninq'e sa' choxa». (Lucas 16:22). "Toja' naq kiwab'i jun xyaab' kuxej chalen chaq sa' choxa chixyeeb'al: 'Tz'iib'a a'in: Us xaq reheb' li te'kamq chalen anajwan sa' xk'anjal li Qaawa'!" "Relik chi yaal!", chan li Musiq'ej. 'Te'xtaw xsahil xch'ooleb' rik'in lix kawil k'anjeleb', xb'aan naq

li rusilal lix k'anjeleb' naxik rik'ineb'." (Apocalipsis 14:13).

LI ROSO'JIK AJ K'ULUB.

Raarookil aj ilol hu, li Dios tatxtenq'a chixk'eeb'al laa waam re li ani nakatxra, xb'aan naq yoo chi aatinak aawik'in anajwan chixyeeb'al, "sutq'iip wik'in chi anchal aach'ool." (Deuteronomio 30:2). K'e re li Jesus laa ch'ool li lub'lu, li q'etq'et, li ra, ut a'an tixk'e aawe jun ak' ch'ookej ut jun ak' k'a'uxlej. Maak'e aawib' chi b'alaq'iik xb'aan laa b'alaq'il ch'ookej chi moko chixtaaqenkil li rajom, xb'aan naq "sa' xch'ool li winq nachal li maa'us aj na'leb' li naxk'am chixb'aanunkil li tz'ajnil..." (Marcos 7:21). Kanab'omaq lee maak ut chechap eerib' rik'in li k'a'ru tiik, "xb'aan naq li maak

naxtoj lix tojb'al rix - li kamk; a'b'an li maatan li naxk'e li Yos chi maak'a' xtz'aq a'an li junelik yu'am sa' komonil rik'in li Kristo Jesus li Qaawa'." (Romanos 6:23).

Ut laa'at li xaq'axtesi laa yu'am re li Dios, "chapaab' chi kaw li yaalil aatin li xink'ut cheru, jo' eetalil re xtaaqenkil, ut kanaaqex sa' li paab'aal ut li rahok li wan qe sa' junajil rik'in li Kristo Jesus." (2 Timoteo 1:13). Sa' xk'ab'a' ajwi' a'an laj Pablo kixtz'iib'a sa' 2 Timoteo 1:12: "Ninnaw ru li ani xink'ojob' wi' inch'ool. Ch'olch'o chiwu naq li Dios wan xwankil chixkolb'al rix li k'a'ru xk'ojob' inch'ool toj sa' li kutan a'an." Waklesi aawib' sa' laa paab'aal chirix li Dios, tijon rik'in xwankil li Santil Musiq'ej, kanab' aawib' sa' xrahom li Dios, kanab' laa wilob'aal chi k'ojk'o rik'in li Jesus. A'an li b'e, li yaal ut li yu'am, li Qaawa' li taasutq'iiq chi seeb' chixk'amb'aleb' chaq li ralal xk'ajol - "li Rey reheb' li rey ut Qaawa' reheb' li qaawa'." (1 Timoteo 6:15).

"Re li A'an li naru chekolb'al chiru li t'ane'k, ut chechk'amb'al chi maak'a' eemaak ut chi sa sa' eech'ool chiru lix loq'alil, rik'in li jun chi Dios aj Kolol qe, sa' xk'ab'a' li Jesukristo li Qaawa'. Re a'an li loq'alil, li xnimal ru, li wankilal, ut li wankilal, chalen

chaq sa' chixjunil li q'e kutan, ut anajwan, ut chi junelik
q'e kutan! Amen." (Judas 24-25).

Li ch'ina hu a'in "Li raam li winq" wan sa' numenaq 538 chi aatinob'aal ut aatinob'aal li na'oksiman sa' chixjunil li ruchich'och'. (Africa, Asia, El Lejano Oriente, Sudamérica, Europa, ut wan chik xkomon) Li qahu re li Ch'oolej anaqwan wan ajwi' sa' li celular, tableta, ut wan chik xkomon sa' li www.anjp-hb.co.za.

Li 10 chi jalam-uuch re li ch'oolej li wan sa' li hu a'in wankeb' ajwi' sa' xjalam-uuch li ninqi jalam-uuch b'onb'ileb' (86 cm x 61 cm) li b'ak'b'ookeb' sa' junajil sa' jun ch'uut chi 10 chi jalam-uuch. Eb' li "Charts re li Ch'oolej" a'in naru neke'tawmank rik'in li reetalil li Europa malaj Africa ut jwal us roksinkil rochb'een li Hu re li Ch'oolej cho'q re li k'utuk sa' li tzoleb'aal, li evangelización sa' li iq' ut wan chik xkomon.

B'aanu usilal, aatinan qik'in wi naru nokootenq'a rik'in xjalb'al ru li qahu re li Evangelio chi maak'a' xtz'aq, ut ye qe li aatinob'aal b'ar wi' naru taajaltesi ru li hu a'in re li Evangelio. Oxloq'inq'ilaq raj lee tenq'.

Wi xetaw li kolb'a-ib' rik'in li Kristo, malaj xe'osob'tesiik chi jalan chik chan ru rik'in li qahu re li Evangelio, b'aanu usilal, cheye qe. Naqaj xb'antioxinkil re li Dios eerik'in, ut xjultikankil eere chi us sa' li qatij.

Jun li Mision re li Evangelio li naxk'ul xtumin rik'in li tenq' tumin .

(Xk'ab'a' li tz'iib'anb'il k'ab'a'ej 1961/001798/08)

Eb' li hu "CH'OOL LI WIIB" naru rilb'al ut xkub'sinkil rik'in roksinkil li na'leb' a'in: www.anjp-hb.co.za